

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
– pro české firmy

Hospodaření vybraného subjektu v Jihočeském
kraji se zaměřením na produktivitu práce

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Tomáš Volek, Ph.D.

Autor

Zdeňka Vovsová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Zemědělská fakulta
Katedra ekonomiky
Akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zdeňka VOVSOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku - pro české firmy**

Název tématu: **Hospodaření vybraného subjektu v Jihočeském kraji se zaměřením na produktivitu práce**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:
Posoudit ekonomickou situaci vybraného podniku se zaměřením na produktivitu práce

Osnova:

1. Zdroje informací pro posouzení ekonomické situace podniku
2. Metody zhodnocení hospodaření podniku se zaměřením na produktivitu práce
3. Charakteristika vybraného podniku
4. Posouzení ekonomické situace a produktivity práce v podniku
5. Vlastní návrhy na zlepšení ekonomické situace podniku

Rozsah práce: 40 - 50 stran

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Kislingerová, E.: Manažerské finance. Praha, C. H. Beck 2004

Synek, M. a kol.: Manažerská ekonomika. Praha, Grada Publishing 2003

Grünwald, R., Holečková, J.: Finanční analýza a plánování. Praha, VŠE 2002

Higgins, R.: Analýza pro finanční management. Praha, Grada Publishing 1997

Valach, J.: Finanční řízení podniku. Praha, Ekopress 1999

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Tomáš Volek, Ph.D.
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 7. března 2006

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2007

prof. Ing. Magdaléna Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 7. března 2006

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Hospodaření vybraného subjektu v Jihočeském kraji se zaměřením na produktivitu práce vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích 20. 4. 2007

Zdeňka Vovsová

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Tomášovi Volkovi, Ph.D. za ochotnou spolupráci a pomoc při zpracování této práce.

Současně děkuji vedení podniku Stavoklima v. o. s. za poskytnutí potřebných informací a odbornou spolupráci.

Hospodaření vybraného subjektu v Jihočeském kraji se zaměřením na produktivitu práce

Abstrakt

Autorka se v práci zabývá zhodnocením ekonomické situace vybraného podniku se zaměřením na produktivitu práce. Nejprve jsou teoreticky vymezeny pojmy, týkající se zdrojů informací pro hodnocení ekonomické situace podniku a pro hodnocení produktivity práce. Poté jsou zde podrobněji zkoumány jednotlivé oblasti finanční analýzy (oblast rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity) a ukazatelé produktivity práce (produktivita na hlavu, přidaná hodnota na pracovníka, výstupy na vyplacenou korunu a přidaná hodnota na vyplacenou korunu). Získané hodnoty poukazují na problémy podniku, na které se musí zaměřit. Jsou to problémy s dlouhou dobou splatnosti pohledávek, krytí majetku podniku a nízké hodnoty produktivity práce. *Klíčová slova:* finanční analýza, rentabilita, aktivita, likvidita, zadluženost, produktivita práce, celkové a osobní náklady

Economy of Chosen Subject in Selected South Bohemian Region Aimed at Labour Productivity

Abstract

The Authoress of this bachelor work (thesis) is dealing with assessing economical situation of the selected company aimed at labour productivity. As first terms are theoretically defined which are connected with information sources for assessment of the economical situation and for assessment of the labour productivity. After that separate areas of financial analysis are examined in detail (such as profitability, activity, insolvency and liquidity) and of labour productivity are examined in detail (productivity per man, added value per man, exit per costs paid and added value per costs paid). Obtained data refer to problems of company at what should be located. There are problems with long time of payment falls due, refundment of company's assets and low values of Labour Productivity. *Key words:* Financial analysis, profitability, activity, liquidity, insolvency, labour productivity, final and personal costs

OBSAH:

1. ÚVOD	1
2. ZDROJE INFORMACÍ PRO POSOUZENÍ EKONOMICKÉ SITUACE PODNIKU	2
2.1. Základní typy účetních závěrek v České republice:	2
2.1.1. Řádná účetní závěrka	2
2.1.2. Mimořádná účetní závěrka	3
2.1.3. Mezitimní účetní závěrka	3
2.1.4. Zveřejňovací povinnost.....	3
2.2. Standardní účetní výkazy tvořící součást účetní závěrky:	4
2.2.1. Rozvaha	4
2.2.1.1. Aktiva	5
2.2.1.1.1. Dlouhodobý majetek	5
2.2.1.1.2. Oběžná aktiva	6
2.2.1.2. Pasiva	7
2.2.1.2.1. Vlastní kapitál	8
2.2.1.2.2. Cizí kapitál	8
2.2.2. Výkaz zisku a ztráty	9
2.2.2.1. Různé formy zisku:	10
2.2.3. Přehled o peněžních tocích (Cash flow)	10
2.2.4. Příloha k účetní závěrce	12
3. METODY ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ PODNIKU SE ZAMĚŘENÍM NA PRODUKTIVITU PRÁCE	13
3.1. Celková produktivita	13
3.2. Produktivita práce	14
3.3. Faktory ovlivňující dosahovanou úroveň produktivity práce	15
3.4. Metody měření produktivity práce.....	18
3.5. Analýza trendu produktivity práce	19
3.6. Hodnocení výkonnosti firmy pomocí produktivity	20

4. METODIKA	23
4.1. Cíl práce	23
4.2. Použité metody:	24
5. POPIS FIRMY STAVOKLIMA V. O. S.	28
5.1. Obecné údaje	28
5.2. Historie firmy	28
5.3. Produkty firmy	29
5.3.1. Vzduchotechnika a klimatizace	29
5.3.2. Měření a regulace	29
5.3.3. Akustika	30
5.3.4. Výroba	30
6. FINANČNÍ ANALÝZA	31
6.1. Analýza rentability	31
6.2. Analýza aktivity	33
6.3. Analýza likvidity	35
6.4. Analýza zadluženosti	36
7. MĚŘENÍ PRODUKTIVITY PRÁCE	38
7.1. Základní údaje	38
7.2. Měření pomocí počtu pracovníků:	39
7.3. Měření pomocí celkových osobních nákladů	40
7.4. Vývoj nákladů podniku	42
7.5. Vzájemná zastupitelnost ukazatelů produktivity práce	44
8. ZÁVĚR	45

9. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
10. SEZNAM PŘÍLOH.....	49
11. PŘÍLOHY	50

1. ÚVOD

Tato práce se bude zabývat především dvěma částmi a to analýzou ekonomické situace podniku a měření produktivity práce v podniku. Tyto činnosti se provádějí především pro zjištění vývoje hospodaření firmy.

Analýza ekonomické situace podniku se provádí pomocí finanční analýzy. Finanční analýza je ekonomický proces, během kterého se analyzuje dosavadní vývoj podniku. Pomáhá plánovat a odhadovat budoucí vývoj. Pracuje s minulostí, její využití je spojeno s řízením budoucího vývoje. Poskytuje informace o finanční síle podniku pro řídicí pracovníky podniku a pro široký okruh externích zájemců jako jsou investoři, věřitelé a ostatní.

Finanční analýza se provádí nejčastěji pomocí poměrových ukazatelů, kteří se dělí do pěti skupin: ukazatelé rentability, ukazatelé likvidity, ukazatelé zadluženosti, ukazatelé aktivity a ukazatelé tržní hodnoty podniku.

Pro měření efektivnosti využití lidského kapitálu v podniku se používá ukazatelů produktivity práce. Pod pojmem produktivita práce se rozumí obecně množství produkce zhotovené jedním pracovníkem za jednotku času. Je to vyjádření účinnosti lidské práce. Růst produktivity práce se projevuje snížením množství práce vynaložené na výrobu jednotky produkce nebo zvýšením objemu vyrobené produkce při stejném množství vynaložené práce. To vede k úspoře vynakládané práce i k úspoře mzdových nákladů.

Úkol finanční analýzy a ukazatelů produktivity práce je posoudit ekonomickou situaci vybraného podniku se zaměřením na produktivitu práce, který reprezentuje cíl této bakalářské práce.

2. Zdroje informací pro posouzení ekonomické situace podniku

Základním zdrojem informací pro posouzení ekonomické situace je účetní závěrka. V České republice se tato oblast upravuje především podle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. K 1. 1. 2004 byla uskutečněna změna zákona o účetnictví s cílem harmonizovat postupy v této oblasti s Evropskou unií (EU). Tím dochází k naplnění dvou cílů prosazovaných v rámci společenství EU:

1. Formální a obsahová harmonizace účetního zpravodajství zabezpečujícího uživatelům srovnatelnost informací pro rozhodování. [2]
2. Dosažení nové kvality účetního zpravodajství s preferencí potřeb externích uživatelů a kritéria pravdivého a věrného zobrazení. [2]

Díky zaváděním harmonizovaného účetnictví se podstatnou měrou zvýší přístup podniků na kapitálový trh, neboť rozdílnost účetních standardů v jednotlivých zemích ztěžuje práci analytiků. Lze předvídat, že rostoucí globalizace přinese další sjednocování tak, aby existoval jednotný a transparentní základ pro investory v globálním světě.

2.1. Základní typy účetních závěrek v České republice:

- řádná
- mimořádná
- mezitimní

2.1.1. Řádná účetní závěrka

Řádná účetní závěrka je pravděpodobně nejčastějším typem účetní závěrky. Zpracovává se k poslednímu dni běžného účetního období. Slouží jako základ pro výpočet daně s příjmu za příslušný rok. Jedná se o tzv. konečnou účetní závěrku.

2.1.2. Mimořádná účetní závěrka

Mimořádná účetní závěrka se sestavuje v případech, kdy to vyžadují okolnosti, například vstup společnosti do likvidace nebo do konkurzu. Tato uzávěrka je chápána jako konečná účetní závěrka.

2.1.3. Mezitimní účetní závěrka

Mezitimní účetní závěrka je sestavována v průběhu účetního období i k jinému okamžiku, než ke konci rozvahového dne. Tato závěrka se sestavuje například v souvislosti s přeměnou společnosti. Podstatný rozdíl proti řádné účetní závěrce vyplývá z toho, že mimo neuzavírání účetních knih se inventarizace majetku připravuje jen pro účel vyjádření ocenění. Mezitimní účetní závěrka má pouze omezenou vypovídací schopnost.

V praxi se lze setkat ještě s konsolidovanou účetní závěrkou, která je rovněž řádnou účetní závěrkou. Povinně se zpracovává mezi kapitálově propojenými subjekty (skupině podniků). Slouží k informování akcionářů a společníků mateřské společnosti podniku a dalších osob. Není sestavována pro daňové účely ani pro rozdělování hospodářského výsledku.

2.1.4. Zveřejňovací povinnost

Účetní závěrka a výroční zpráva včetně výroku auditora podléhá zveřejňovací povinnosti. Tato povinnost je upravena v zákoně o účetnictví § 20 a 21. Příslušné informace musí podnik zveřejnit:

- v Obchodním věstníku – zde se zveřejňuje pouze agregovaný tvar účetních výkazů uvádějící informace za dvě po sobě jdoucí účetní období spolu s výrokiem auditora. Účetní závěrka musí být zveřejněna do jednoho měsíce po konání valné hromady.

- v Obchodním rejstříku – účetní závěrka spolu s výrokem auditora tvoří součást sbírky listin v obchodním rejstříku. Zákon neupravuje lhůtu, ve které mají být listiny uloženy.
- u Komise pro cenné papíry a Středisko cenných papírů – musí být zveřejněna do čtyř měsíců po skončení kalendářního roku.

2.2. Standardní účetní výkazy tvořící součást účetní závěrky:

- rozvaha
- výkaz zisku a ztráty
- přehled o peněžních tocích
- příloha k účetní závěrce

2.2.1. Rozvaha

Údaje zjištěné z rozvahy charakterizují stav ekonomické veličiny. To znamená stav majetku a zdrojů podniku k určitému datu. Jedná se o okamžikové, stavové ukazatele. Základní složky rozvahy vyjadřuje obrázek č. 1.

Obrázek č. 1: Rozvaha – pět základních segmentů

Rozvaha	
Aktiva (majetek)	Pasiva (kapitál)
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Oběžná aktiva	Cizí zdroje (dluhy)
	Krátkodobé závazky z obchodního styku

Investiční rozhodnutí

Finanční rozhodnutí

Zdroj: Manažerské finance

Princip bilanční rovnosti

Pravidlo, které říká, že žádná firma nemůže mít více majetku, než má zdrojů, a opačně. Pravidlo lze zapsat:

$$\text{Aktiva} = \text{Dlouhodobý majetek} + \text{Oběžná aktiva}$$

$$\text{Aktiva} = \text{Vlastní kapitál} + \text{Cizí kapitál} + \text{Krátkodobé závazky} \\ \text{z obchodního styku}$$

2.2.1.1. Aktiva

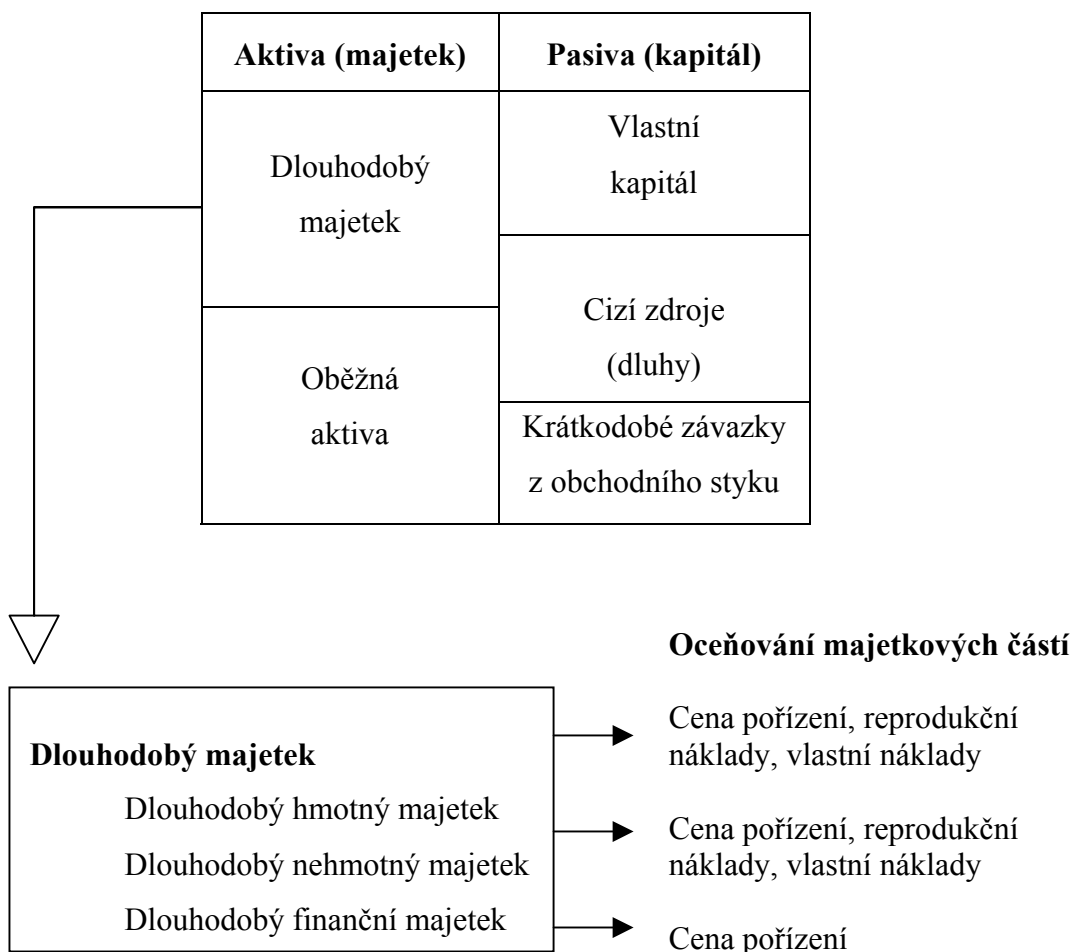
Aktiva jsou výsledkem minulých investičních rozhodnutí. Uspořádání lze vyjádřit podle funkce, kterou v podniku plní, podle času, po kterou je majetek v podniku vázán, dále podle kritéria likvidity. Aktiva tvoří dvě základní složky:

1. Dlouhodobý majetek
2. Oběžná aktiva

2.2.1.1.1. Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý majetek se dělí především na dvě základní části, na dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek. Bez ohledu na cenu a dobu použitelnosti do dlouhodobého hmotného majetku patří nemovitosti, byty, technické zhodnocení, předměty z drahých kovů a ložiska. Velkou a důležitou složkou jsou samostatné movité věci s dobou užití déle než jeden rok. Do dlouhodobého nehmotného majetku náleží majetkové části s dobou užití delší než jeden rok. Například zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software a ocenitelná práva. Za dlouhodobý nehmotný majetek, bez ohledu na vnitřní pravidla podniku, je zařazen goodwill.

Obrázek č. 2: Rozvaha – struktura dlouhodobého majetku

Zdroj: Manažerské finance

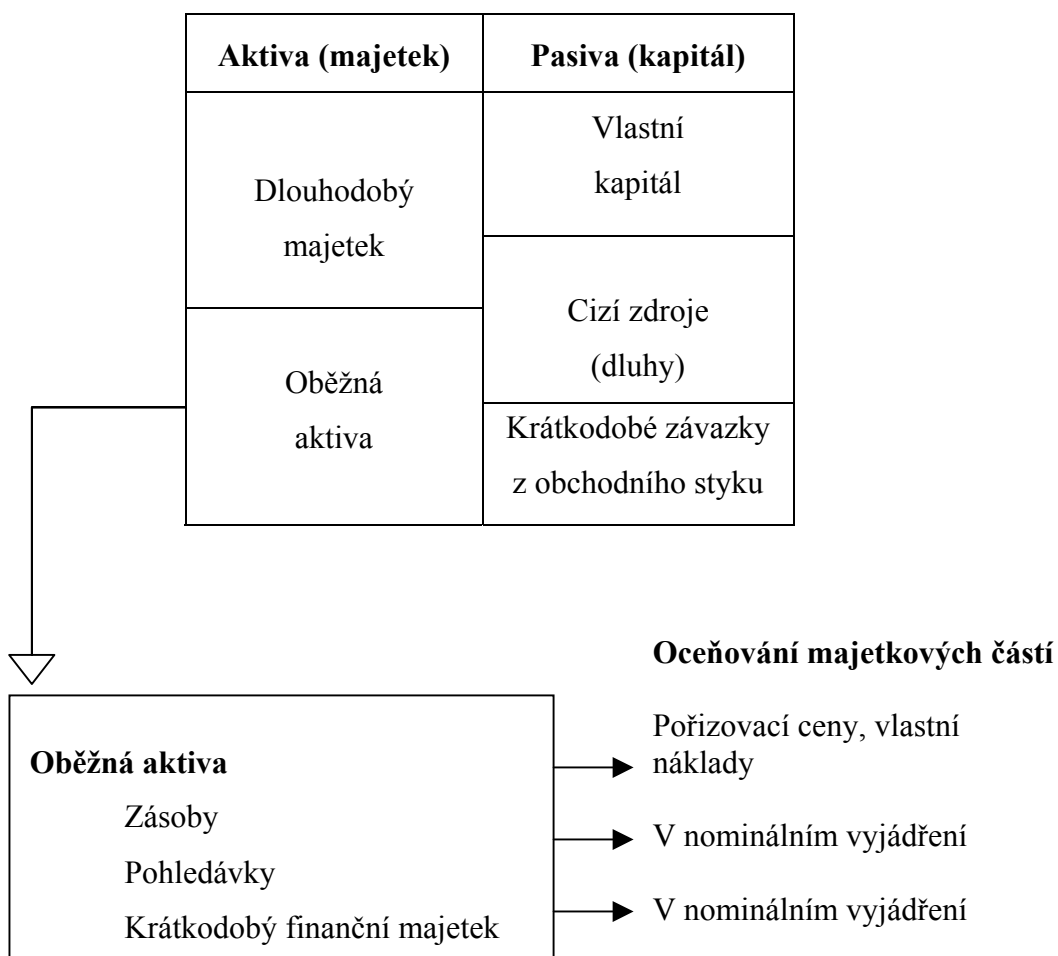
2.2.1.1.2 Oběžná aktiva

Majetková část, která obíhá v podniku a mění postupně svoji podobu „od peněz k penězům“. Prioritní úlohou je zajišťovat plynulost reprodukčního procesu. Oběžná aktiva lze vyjádřit ve dvou podobách:

- věcné – suroviny, materiál, rozpracovaná výroba, hotové výrobky,
- peněžní – peníze v pokladně, na účtu, pohledávky a krátkodobé cenné papíry.

Základní struktura oběžných aktiv je zachycena na obrázku č. 3.

Obrázek č. 3: Rozvaha – struktura oběžných aktiv

Zdroj: Manažerské finance

2.2.1.2 Pasiva

Zdroje krytí majetku podniku. Skládají se z dvou základních částí:

- vlastní kapitál
- cizí kapitál

2.2.1.2.1 Vlastní kapitál

Část zdroje majetku, kterou do podniku vložili jeho vlastníci. Lze ho rozdělit do 5 skupin:

- základní kapitál – základní položka vlastního kapitálu. Povinně ho tvoří kapitálové společnosti dle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- kapitálové fondy – tvorba a čerpání fondů se řídí stanovami společnosti. Do kapitálových fondů patří oceňovací rozdíly a rozdíly vzniklé při přeměnách společností,
- rezervní fondy – postup tvorby a čerpání zákonných rezervních fondů je nařízen podle obchodního zákoníku,
- výsledek hospodaření minulých let,
- hospodářský výsledek běžného účetního období.

2.2.1.2.2 Cizí kapitál

Tvořen vklady, které podnik získal od jiných právnických nebo fyzických osob na určitou dobu. Cena za půjčení cizích zdrojů se nazývá úrok.

Základní struktura cizího kapitálu:

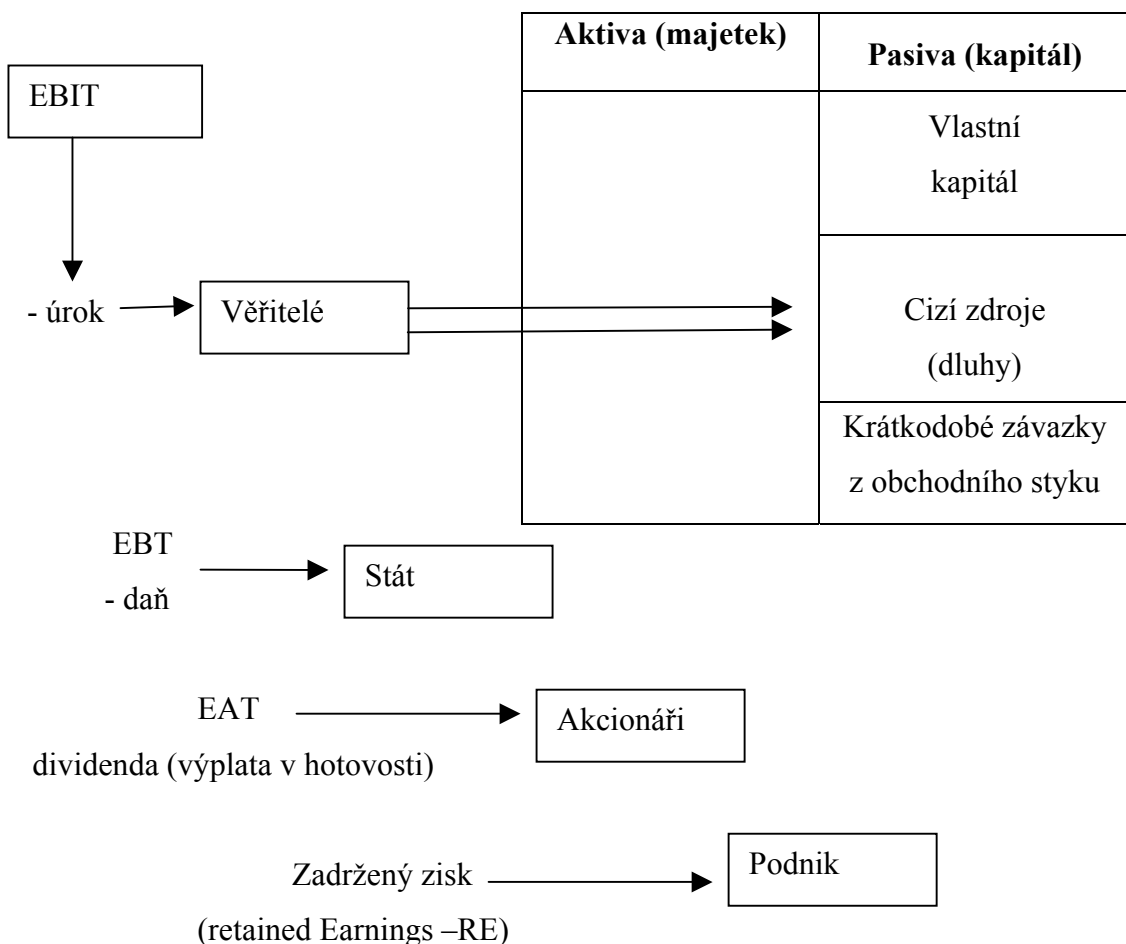
- rezervy – tvořeny pro případ výkyvů v hospodaření (ztráta). Lze vytvářet dva druhy rezerv a to účetní a zákonné rezervy. Účetní rezervy jsou upraveny zákonem o účetnictví a nejsou daňově uznatelné. Zákonné rezervy jsou utvářeny podle zvláštních předpisů, zejména podle zákona č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Tyto rezervy vstupují do daňového základu,
- dlouhodobé a krátkodobé závazky,
- bankovní úvěry a finanční výpomoci,
- časové rozlišení.

2.2.2. Výkaz zisku a ztráty

Smyslem výkazu zisku a ztráty je informovat o úspěšnosti činnosti podniku, o výsledku dosaženého podnikatelskou činností. Zachycuje vztahy mezi výnosy podniku dosažené za určité období a náklady spojené s jejich vytvořením. Výnosy lze považovat za peněžní částky, získané z veškerých svých činností za dané účetní období bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich inkasu. Náklady představují peněžní částky, které podnik v daném účetním období účelně vynaložil na získání výnosů. I když nedošlo k zaplacení ve stejném období.

Výkaz zisků a ztrát má v České republice stupňovité uspořádání. Rozlišuje se na část provozní, finanční a mimořádnou.

Obrázek č. 4: Zisk a jeho rozdělení, vazba na výkaz rozvaha

Zdroj: Manažerské finance

2.2.2.1. Různé formy zisku:

- Čistý zisk k rozdělení akcionářům vlastníci kmenové akcie (Earning Available for Common Stockholders, EAC),
- Čistý zisk (v terminologii účetních výkazů ČR hospodářský výsledek za účetní období) (Earnings after Taxes, EAT),
- Čistý zisk plus úroky po zdanění = EAT + Nákladové úroky. $(1 - t)$, kde t je daňová sazba,
- Zisk před zdaněním (Earnings before Taxes, EBT) = EAT zvýšený o daň z příjmu za mimořádnou činnost a daň z příjmu za běžnou činnost,
- Zisk před zdaněním a úroky (Earnings before Interest and Taxes, EBIT) = EBT zvýšený o nákladové úroky,
- Zisk před zdaněním, úroky a odpisy (Earnings before Interest, Taxes, Depreciations and Amortization Charges, EBITDA) = EBIT zvýšený o odpisy,
- Hrubé rozpětí (Gross Margin – GM, Gross Profit),
- Přidaná hodnota – definovaná jako rozdíl výroby a výrobní spotřeby,
- Příspěvek na úhradu = snížené výnosy – výrobní spotřeba,
- Čistý provozní zisk po zdanění (Net Operating Profit after Taxes, NOPAT),
- Ekonomický zisk = Celkový výnos kapitálu – Náklady na kapitál. [2]

2.2.3. Přehled o peněžních tocích (Cash flow)

Lze vyjádřit jako pohyb peněžních prostředků podniku za určité časové období v souvislosti s jeho ekonomickou činností.

V České republice je výkaz Cash flow součástí příloh k účetní závěrce pro podnikatele podléhající auditu.

Cash flow se rozlišuje svým obsahem na:

- cash flow z provozní činnosti,
- cash flow z investiční činnosti,

- cash flow z finanční činnosti,
- cash flow celkem.

Pro jeho výpočet se používají dvě metody:

- přímo – pomocí sledování příjmů a výdajů podniku za dané období,
- nepřímo – pomocí transformace zisku do pohybu peněžních prostředků a následnými úpravami o další pohyby peněžních prostředků v souvislosti se změnami majetku a kapitálu (obvyklejší).

Vzorec pro nepřímý způsob výpočtu cash flow:

- + zisk (po úhradě úroků a zdanění)
- + odpisy
- + jiné náklady – nevyvolávající pohyb peněz (např. rezervy na mzdy za dovolenou, na opravy aj.)
- výnosy – nevyvolávající pohyb peněz (např. zúčtování předem přijatého nájemného do výnosů).
- + úbytek pohledávek
- přírůstek pohledávek
- + úbytek nakoupených krátkodobých cenných papírů
- přírůstek nakoupených krátkodobých cenných papírů
- + úbytek zásob
- přírůstek zásob
- + přírůstek krátkodobých dluhů
- úbytek krátkodobých dluhů

CASH FLOW Z PROVOZNÍ ČINNOSTI

- + úbytek fixního majetku
- přírůstek fixního majetku
- + úbytek nakoupených akcií a dluhopisů
- přírůstek nakoupených akcií a dluhopisů

CASH FLOW Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI

- + přírůstek dlouhodobých dluhů
  - úbytek dlouhodobých dluhů
  - + přírůstek dlouhodobých dluhů
  - úbytek dlouhodobých dluhů
  - + přírůstek vlastního jmění z titulu emise akcií
  - výplata dividend
-

CASH FLOW Z FINANČNÍ ČINNOSTI [6]

Výkaz cash flow se využívá především:

- ve finanční analýze pro hodnocení finanční stability podniku,
- při krátkodobém plánování peněžních toků,
- při střednědobém a dlouhodobém plánování podniku,
- při hodnocení finanční efektivnosti investičních variant jako efekt příslušné investice,
- jako jedna z forem stanovení základu tržní ceny podniku.

2.2.4. Příloha k účetní závěrce

Podstatou je podat doplňující a vysvětlující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Příloha by především měla poskytnout obraz o majetku, závazcích a vlastním kapitálu, nákladech, výnosech a hospodářském výsledku. Řídí se zásadou významnosti a užitečnosti údajů zejména pro externí uživatele.

Informace obsažené v příloze tvoří:

- obecné údaje,
- informace o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách a způsobech oceňování,
- doplňující informace k rozvaze,
- přehled o peněžních tocích.

3. Metody zhodnocení hospodaření podniku se zaměřením na produktivitu práce

3.1. Celková produktivita

Produktivita je běžný ukazatel vyjadřující, jak stát nebo firma využívá své zdroje. Vyšší hodnota produktivity zaručuje firmě konkurenční výhodu. V nejširším smyslu lze produktivitu definovat:

$$\text{Produktivita} = \frac{\text{výstupy}}{\text{vstupy}} \quad [7]$$

Aby měla produktivita význam, musí být srovnána ještě s jinou hodnotou.

Ke srovnání lze dojít dvěma způsoby:

- společnost se srovná s jinými podniky v rámci odvětví,
- společnost měří produktivitu v průběhu časového období.

Produktivita se vyjadřuje buď jako částečná, multifaktorová nebo celková.

- pokud se srovnává výstup s jediným vstupem, jedná se o dílčí měření produktivity,

$$\text{Dílčí ukazatel produktivity} = \frac{\text{výstup}}{\text{práce}}, \frac{\text{výstup}}{\text{kapitál}}, \frac{\text{výstup}}{\text{energie}} \quad [7]$$

- pokud se srovnává výstup se skupinou vstupů (ne se všemi), jedná se o multifaktorové měření produktivity,

$$\text{Multifaktorový ukazatel} = \frac{\text{výstup}}{\text{práce} + \text{kapitál} + \text{materiál}}, \frac{\text{výstup}}{\text{práce} + \text{materiál} + \text{energie}} \quad [7]$$

- pokud se srovnává výstup se všemi vstupy, jedná se o celkovou produktivitu.

$$\text{celkový ukazatel} = \frac{\text{výstup}}{\text{vstup}} \cdot \frac{\text{vyprodukované zboží a služby}}{\text{všechny použité zdroje}} \quad [7]$$

3.2. Produktivita práce

Produktivitou práce se rozumí obecně množství produkce zhotovené jedním pracovníkem za jednotku času. Je to vyjádření účinnosti lidské práce, určitého stupně realizované schopnosti vytvářet hodnoty. Produktivita se měří jako poměr mezi objemem produkce vyrobené za určitou dobu a množstvím práce na ni vynaložené. Vynaloženou práci lze vyjadřovat nepřímo dobou jejího trvání, tj. počtem směn resp. hodin nebo počtem osob zapojených v dané době do výroby příslušného objemu produkce. Pak lze produktivitu práce vyjádřit:

Objem produkce

Spotřeba práce (doba vynakládání práce na objem práce nebo průměrný evidenční stav pracovníků v daném období)

Růst produktivity práce se projevuje snížením množství práce vynaložené na výrobu jednotky produkce nebo zvýšením objemu vyrobené produkce při stejném množství vynaložené práce. Růst produktivity práce vede k úspoře vynakládané práce i k úspoře mzdových nákladů.

Objem produkce lze vyjádřit součinem produktivity práce a spotřeby práce. Zatímco spotřeba práce je vždy ohraničena (např. délkou období, počtem zaměstnanců, délkou pracovní doby atd.), produktivita práce se omezuje mnohem méně. Růst produktivity práce zvyšuje celkový objem produkce při stejné spotřebě práce. Jestliže objem výroby stagnuje (např. vlivem poptávky), růst produktivity práce umožňuje snižovat spotřebu práce a vede k nižším nárokům na zajišťování pracovníků.

Náplň pojmu produktivity práce lze chápat v užším nebo širším pojetí. Jde vlastně o vymezení rozsahu vynaložené práce, jehož se má používat při vyjadřování

produktivity práce, tj. zda je správné vymezovat produktivitu práce jako produktivní práce živé či veškeré práce, tj. živé i zhmotnělé. Podle toho, jak se produktivita práce v tomto smyslu definuje, lze měřit různé veličiny. Řešením se zjistí odlišné výsledky.

V ekonomické praxi se nejčastěji používá užšího pojetí produktivity práce. Přičemž jde o kvantitativní vztah mezi objemem vyrobených materiálních užitných hodnot (objem výroby) a vynaloženou živou prací na výrobu těchto užitných hodnot v konkrétním daném výrobním procesu. Ukazatel má charakterizovat změny ve spotřebě živé práce vynaložené na výrobu určitého výrobku a bývá nazýván ukazatel produktivity živé práce (dále jen produktivita práce).

Zhmotnělá práce ve výrobních prostředcích sice nevykazuje svou vlastní produktivitu, avšak významným způsobem ovlivňuje produktivitu práce. Živá práce (pracovníci) vybavená větším množstvím zejména strojů, zařízení atd., se stává produktivnější.

3.3. Faktory ovlivňující dosahovanou úroveň produktivity práce

Z obecného vztahu pro vyjádření produktivity práce vyplývá, že k nejrychlejšímu růstu produktivity práce dochází při růstu objemu produkce a zmenšování objemu spotřeby práce (v užším pojetí spotřeby živé práce).

S ohledem na tuto skutečnost pak faktory ovlivňující dosahovanou úroveň produktivity práce jsou faktory podmiňující změnu a dosažení požadované výše objemu produkce a spotřebu práce pro vyprodukování tohoto objemu produkce.

Objem vyrobené produkce je pak funkcí:

- živé práce (co se týče její spotřeby i její kvality – kvalifikace pracovníků),
- vybavenosti pracovníků hmotným investičním majetkem (s ohledem na množství prostředků a jejich kvalitu – např. výkonnostní parametry hmotného investičního majetku – úroveň jeho inovace),
- náročností výroby na hmotném investičním majetku,

- dosahované úrovně technologických procesů a ostatních procesů probíhajících v rámci výrobně-podnikatelské činnosti podniku,
- jejich řízení a organizace, jež ovlivňuje využití základních komponent výrobního procesu v rámci určitých výrobních podmínek.

Shrnou-li se zásadní faktory ovlivňující úroveň produktivity práce, pak vedle přírodních podmínek se jedná o:

1. **techniku** – mechanizace, automatizace výrobního procesu, zlepšování technické úrovně výrobních prostředků a účelné zvyšování jejich rozsahu.
2. **technologii** – zdokonalování technologických procesů a postupů.
3. **koncentraci, organizaci a řízení** – zvyšování úrovně koncentrace, organizace a řízení výroby a ostatních procesů v podniku, využívání pracovní doby, zlepšení rytmičnosti práce apod.
4. **úroveň pracovníků** – růst kvalifikace pracovníků, jejich rozmístění ve výrobě a optimální využití pracovních sil.
5. **úroveň motivace** – systém hmotné zainteresovanosti pracovníků na výsledcích výroby a systém morálních podnětů k práci, jako např. zájem o práci, možnost seberealizace apod.

Zvýšení úrovně plnění ukazatele produktivity práce lze dosáhnout i zvýšením intenzity práce, která znamená koncentraci, hustotu vynakládané živé práce v určité časové jednotce. Úroveň produktivity práce lze vždy dosahovat za určité úrovně intenzity práce, která zaujímá nedílnou součást dosažené úrovně produktivity práce. Úroveň intenzity práce musí být dodržována na úrovni společensky nutné výše intenzity práce a její zvyšování je přípustné pouze tam, kde poklesla pod společensky nutnou hranici (normy práce neodpovídají objektivně existujícím podmínkám práce). Nelze ji tudíž stupňovat tak, aby vedla k předčasnému opotřebení pracovní síly pracovníků.

Změna produktivity práce vede k relativní změně počtu pracovníků.

Relativní změnu lze určit podle vztahu:

$$\Delta t_{\text{rel}} = t_1 - t_{\text{přep}}$$

Kde:

Δt_{rel} – relativní změna počtu pracovníků (relativní úspora nebo překročení)

t_1 – počet pracovníků v období (1)

$t_{\text{přep}}$ – přepočtený počet pracovníků

Přepočtený počet pracovníků udává, kolik zaměstnanců by podnik potřeboval pro zajištění výroby v období (1) pokud by produktivita práce zůstala zachována na úrovni období (0).

Přepočtený počet pracovníků:

$$t_{\text{přep}} = \frac{Q_1}{P_0} = t_0 * \frac{Q_1}{Q_0}$$

kde:

Q_0, Q_1 – produkce v období (0) a (1)

t_0 – počet pracovníků v období (0)

Mezi stavem pracovníků v období (1) a stavem přepočteným může vzniknout rozdíl:

- záporný – podnik zajistil produkci s menším počtem pracovníků než vycházel podle přepočtu, došlo tedy k relativní úspoře pracovníků vlivem růstu produktivity práce mezi obdobími (0) a (1),
- kladný – podnik zajistil produkci s větším počtem pracovníků než vycházel podle přepočtu, došlo tedy k relativnímu překročení počtu pracovníků způsobenému poklesem produktivity práce.

3.4. Metody měření produktivity práce

Metody lze rozdělit do tří základních skupin:

1. Metoda naturálních ukazatelů,

$$P_p = \frac{Q \text{ (v naturálním vyjádření)}}{T \text{ (počet dělníků, počet odpracovaných hodin aj.)}} \quad [7]$$

2. Metoda hodnotových ukazatelů

$$P_p = \frac{Q \text{ (ve finančním vyjádření)}}{T \text{ (počet dělníků, počet odpracovaných hodin aj.)}} \quad [7]$$

3. Metoda pracovních ukazatelů

$$P_p = \frac{\text{norma pracnosti (hodiny)}}{\text{skutečně vynaložená práce (hodiny)}} \quad [7]$$

Při měření produktivity lidské práce nelze uvažovat jen vynakládanou práci přímou, která se týká výrobních dělníků v dílně, přicházejících do bezprostředního styku s výrobou. Současně je zapotřebí zahrnout i práci nepřímou, kterou vynakládají dělníci ve skladech, údržbě, ale i ve vývoji a přípravě výroby, jakož i práci techniků, administrativních pracovníků a manažerů. Úspory výrobních pracovníků jsou znehodnoceny vzrůstem počtu obslužných nebo administrativních pracovníků. Technický pokrok snižuje potřebu přímých výrobních pracovníků a zvyšuje potřebu ostatních zaměstnanců. Náklady na jednotku výrobku se nesmí zvyšovat, proto je důležité počítat produktivitu práce nejen ve vztahu k výrobním pracovníkům, ale ke všem pracovníkům v podniku. Potom lze produktivitu vyjádřit takto:

$$\text{Produktivita na hlavu} = \frac{\text{výstupy}}{\text{celkový počet pracovníků (přímí, nepřímí, administrativní)}} \quad [7]$$

$$\text{Výstupy na vyplacenou korunu} = \frac{\text{výstupy}}{\text{celkem vyplacené mzdy v podniku}} \quad [7]$$

$$\text{Přidaná hodnota na pracovníka} = \frac{\text{prodeje} - (\text{náklad na materiál, dodavatele, nasmlouv. práci})}{\text{celkový počet pracovníků}} \quad [7]$$

$$\text{Přidaná hodnota na vyplacenou korunu} = \frac{\text{prodeje} - (\text{náklad na materiál, dodavatele, nasmlouv. práci})}{\text{celkem vyplacené mzdy v podniku}} \quad [7]$$

3.5. Analýza trendu produktivity práce

Analýza trendu počítané pomocí počtu pracovníků umožňuje předpovědět budoucí poptávku po pracovní síle. Základem je zjistit, jaký ukazatel výkonnosti nejtěsněji koreluje s podnikovou pracovní silou z hlediska jejího počtu a struktury. Následně se určuje trend závislosti mezi tímto ukazatelem a počtem pracovníků. Z těchto získaných údajů se vytváří budoucí trend a předpovídá budoucí poptávka po pracovní síle.

Časová řada produktivity práce charakterizuje trend, v němž se mohou vyskytovat změny. Pro správnou predikci je nutné:

- posoudit příčiny, které způsobily změnu,
- uvážit, jaké vlivy mohou působit na budoucnost,
- odhadnout, jak moc minulé i budoucí změny ovlivní předpověď potřeby pracovní síly. [3]

Přesnost predikce závisí na:

- délce období, na které se odhad provádí,
- pravdivosti a spolehlivosti minulých dat, na jejichž podkladě se provádí predikce,
- zkušenosti a intuice posuzujících budoucí vlivy. [3]

V podniku, kde zaměstnavatel může počítat s flexibilní pracovní silou a může ji snadno získat, nejsou nutné přesné predikce.

Pro analýzu trendu vyjádřenou pomocí finančního ukazatele produktivity práce (přidaná hodnota/vyplacený objem mezd) je podstatné, že výstup i vstup musí být znázorněn ve stejném roce ve stálých cenách, resp. mzdami očištěnými od úprav podle vývoje spotřebitelských cen. Vstup práce by měl zahrnovat mzdy za vykonanou práci nebo mzdy doplněné o zaměstnanecké výhody. Benefity ztvárňují přímé náklady na pracovní sílu. Do analýzy trendu produktivity práce v hodnotovém vyjádření jsou zahrnovány tehdy, pokud se v čase mění procentní podíl benefitů v celkových příjmech zaměstnanců.

3.6. Hodnocení výkonnosti firmy pomocí produktivity

V praxi většinou zúženo pouze na hodnocení produktivity práce. Přístup nelze chápat jako správný přístup, neboť zahrnuje pouze jeden z výrobních faktorů. Pro tento účel se musí používat přístup zohledňující produktivitu všech výrobních faktorů, tzv. total factor productivity (TFP). Mezi výrobní faktory patří spotřeba práce, spotřeba materiálu, energie a spotřeba kapitálu.

Jak už bylo řečeno produktivitu lze obecně vyjádřit jako účinnost přeměny vstupů na výstupy. Musí platit:

$$\frac{\text{výstupy}}{\text{vstupy}} > 1 \quad [4]$$

Při sestavení produktivity souhrnu faktorů (TFP) vyjdeme z výkazu zisku a ztráty:

1. Výstup představuje ve firmě výnosy. Do čitatele sečteme veškeré výnosové položky z výkazu zisku a ztráty.
2. Vstupy reprezentují veškeré nákladové položky z výkazu zisku a ztráty. Do vstupu se zahrnuje i celkový náklad na kapitál, který ve výkazu není obsažen. Proto je nutné propočítat sazbu váženého průměru nákladů na kapitál (WACC). Sazbou se vynásobí veškeré úplatné zdroje firmy obsahující vlastní kapitál, bankovní úvěry a obligace. Dále je potřeba vyloučit z celkových nákladů nákladové úroky, které byly již obsaženy v nákladu na kapitál. V posledním kroku se musí přičíst také zaplacená daň zvýšená o ušetřené úrokové daňové štíty.

Produktivitu souhrnu faktorů lze vyjádřit následovně:

$$TFP = \frac{\text{výnosy}}{\text{náklady-úroky+daň+daňové štíty+(WACC x (VK+BU+OBL))}} [4]$$

kde

výnosy	- veškeré výnosové položky z výkazu zisku a ztráty
náklady	- veškeré nákladové položky z výkazu zisku a ztráty
daň	- daň z příjmů z výkazu zisku a ztrát
daňové štíty	- nákladové úroky x daňová sazba
WACC	- sazba průměrných vážených nákladů na kapitál
VK+BU+O	- úplatné zdroje firmy(vlastní kapitál + bankovní úvěry + obligace) [4]

Pro účely dalšího počítání jde snadno vyjádřit ze vzorce produktivity souhrnných faktorů ukazatel EVA:

$$\frac{\text{výnosy}}{\text{náklady-úroky+daň+daňové štíty+(WACC x (VK+BU+OBL))}} [4]$$

$$\text{výnosy} > \text{náklady} - \text{úroky} + \text{daň} + \text{daňové štíty} + \text{WACC} \times (\text{VK} + \text{BU} + \text{O}) \quad [4]$$

$$\text{výnosy} - \text{náklady} - \text{daň} + \text{úroky} - \text{daňové štíty} > \text{WACC} \times (\text{VK} + \text{BU} + \text{O}) \quad [4]$$

Platí:

$$\text{výnosy} - \text{náklady} - \text{daň} = \text{čistý zisk} \quad [4]$$

Proto se může učinit úprava:

$$\text{čistý zisk} + \text{úroky} - \text{daňové štíty} = \text{EBIT} \times (1 - \text{daňová sazba}) \quad [4]$$

$$\text{EBIT} \times (1 - \text{daňová sazba}) > \text{WACC} \times (\text{VK} + \text{BU} + \text{O}) \quad [4]$$

$$\frac{\text{EBIT} \times (1 - \text{daňová sazba})}{\text{VK} + \text{BU} + \text{O}} > \text{WACC} \quad [4]$$

Získaný vzorec po celkové úpravě reprezentuje přístup EVA. Výkonnost podniku hodnocená pomocí produktivity souhrnných faktorů dá správný výsledek pouze při splnění výše uvedených předpokladů. V případě dodržení všech hypotéz se jedná o aplikační podobu ekonomické přidané hodnoty (EVA).

4. Metodika

4.1. Cíl práce

Hlavním cílem této práce je posoudit ekonomickou situaci a produktivitu práce vybraného podniku. Takto formalizovaný cíl lze rozdělit na tři dílčí cíle.

1. Seznámení s podnikem.
2. Finanční analýza podniku.
3. Měření produktivity práce v podniku.

Prvním úkolem je seznámení s podnikem, jeho hlavními činnostmi, oborem v kterém podniká a zda se danou problematikou někdo v podniku zabývá. Po zjištění základních informací je zapotřebí posoudit ekonomickou situaci. Tu lze zjistit pomocí finanční analýzy.

Pro tuto práci budou využity ukazatelé analýzy rentability, analýzy aktivity a analýzy likvidity. Pro analýzu rentability se používá nejvýznamnější vzorec, který je nazýván rentabilita celkového kapitálu (ROA). Ukazatel poměruje zisk k celkovému kapitálu nebo-li k celkovým aktiv. Jako doplňující ukazatel byl použit ukazatel rentability celkových nákladů. Pro analýzu aktivity lze využít dva hlavní představitele této skupiny. Ukazatel rychlosti obratu zásob a ukazatel rychlosti obratu pohledávek. Vzorce vycházejí z poměru tržeb a zásob nebo pohledávek. U analýzy likvidity se bude počítat běžná, pohotová a peněžní likvidita.

Další část se zaměří na výpočet produktivity práce v daném podniku. Pro tuto oblast lze využít čtyři druhy metod měření produktivity. První dvě metody vycházejí z poměru celkových výstupů nebo-li výnosů firmy k počtu pracovníkům nebo k celkovým osobním nákladům. Metoda výnosy k počtu zaměstnanců je často využívána při výpočtu produktivity práce v Evropské unii. Další dvě metody vycházejí z poměru přidané hodnoty a počtu zaměstnanců nebo celkových osobních nákladů. Metoda využívá předpokladu, že výkony jsou očištěny od výkonné spotřeby.

Pro tuto práci byly využity data z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy z let 2001 až 2005, za účelem snahy porovnání vývoje produktivity práce v jednotlivých letech.

4.2. Použité metody:

Rentabilita celkového kapitálu:

$$\frac{\text{zisk}}{\text{celkový kapitál}} \quad [6]$$

Ukazatel vyjadřuje celkovou výdělečnou schopnost podniku. Není ovlivněn ani mírou zdanění zisku, ani strukturou kapitálu. Je proto vhodný pro srovnávání firem s rozdílnou daňovou situací a rozdílným stupněm zadlužení. [5]

Do čitatele bude dosazován provozní výsledek hospodaření.

Rentabilita celkových nákladů:

$$\frac{\text{zisk}}{\text{celkové náklady}} \quad [10]$$

Ukazatel měří podíl provozního výsledku hospodaření připadající na 1 Kč nákladů. Není ovlivněn mírou zdanění zisku. Je proto vhodný pro srovnávání firem s rozdílnou daňovou situací. [5]

Do čitatele bude dosazován provozní výsledek hospodaření.

Rychlost obratu zásob a doba obratu zásob:

$$\frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \quad , \quad \frac{365}{\text{rychlost obratu zásob}} \quad [6]$$

Ukazatel udává počet obrátek zásob za sledované období. Pokud se vydělí 365

počtem obrátek, lze získat dobu obratu zásob ve dnech. Zájem je na zvyšování počtu obrátek, to vede obvykle ke zvyšování zisku, resp. k snižování potřebného kapitálu při dosahování stejného zisku. [5]

Rychlost obratu pohledávek a doba obratu pohledávek:

$$\frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}, \quad \frac{365}{\text{rychlost obratu pohledávek}} \quad [6]$$

Ukazuje rychlost obratu vyjadřuje počet obrátek pohledávek za celý rok. Pokud se vydělí 365 počtem obrátek, lze vyjádřit dobu obratu pohledávek. Průměrnou dobu obratu pohledávek, tj. dobu, po kterou podnik musí v průměru čekat, než obdrží platby za prodané zboží. Zájem je na co nejkratší době inkasa. Jeho výše závisí i na úvěrové politice podniku. Standardní hodnota se uvádí 48 dní. [5]

Běžná likvidita:

$$\frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad [6]$$

Tento ukazatel měří platební schopnost podniku z hlediska kratšího období. V čitateli se uvádějí veškerá oběžná aktiva, ve jmenovateli všechny peněžní závazky splatné do 1 roku. Je to poměrně hrubý ukazatel platební schopnosti, ale pro svou jednoduchost je v praxi velmi rozšířený. Ve světě se za jeho přijatelnou hodnotu považují hodnoty v intervalu 1,5 - 2,5. [5]

Pohotová likvidita:

$$\frac{\text{oběžná aktiva - zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad [6]$$

Tento ukazatel měří platební schopnost podniku po odečtení zásob z oběžných aktiv. Lépe proto vystihuje okamžitou platební schopnost. Standardní hodnoty se nacházejí v rozmezí 1 až 1,5. Kritická hodnota je 1.

Peněžní likvidita:

$$\frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad [6]$$

Tento ukazatel poměruje peněžní prostředky s krátkodobými závazky. Přijatelná hodnota se pohybuje kolem 0,5.

Produktivita na hlavu:

$$\frac{\text{výstupy(výnosy)}}{\text{celkový počet pracovníků (přímí, nepřímí, administrativní)}} \quad [7]$$

Ukazatel vyjadřuje kolik korun celkových výstupů nebo-li výnosů připadá na jednoho zaměstnance podniku.

Výstupy na vyplacenou korunu:

$$\frac{\text{výstupy(výnosy)}}{\text{celkem vyplacené mzdy v podniku}} \quad [7]$$

Ukazatel vyjadřuje kolik korun celkových výstupů nebo-li výnosů připadá na jednu korunu vyplacených mezd nebo-li na jednu korunu celkových osobních nákladů.

Přidaná hodnota na pracovníka:

$$\frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{celkový počet pracovníků}} \quad [7]$$

Ukazatel vyjadřuje kolik korun tržeb očištěných od nákladů připadá na jednoho zaměstnance.

Přidaná hodnota na vyplacenou korunu:

$$\frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{celkem vyplacené mzdy v podniku}} \quad [7]$$

Ukazatel vyjadřuje kolik korun tržeb očištěných od nákladů připadá na jednu korunu vyplacených mezd nebo-li na jednu korunu celkových osobních nákladů.

Regresní analýza:

Používá se při zkoumání závislosti mezi jednotlivými ukazateli a vyjadřuje možné zastoupení dvou vzájemně závislých ukazatelů. Regresní analýza byla počítána pomocí programu Excel.

Ukazatelé zadluženosti:

Vyjadřují, jak moc podnik kryje svůj majetek z cizích zdrojů. Forma podnikání společnosti a nevyužití žádné bankovní výpomoci neumožňuje technicky zkonstruovat základní ukazatele zadluženosti.

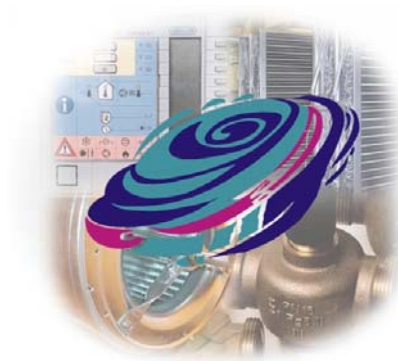
5. Popis firmy Stavoklima v. o. s.

5.1. Obecné údaje

Název: Stavoklima, v.o.s.

Sídlo: Horní 22

370 04 České Budějovice

Rozhodující předmět činnosti: Montáž vzduchotechniky včetně dodávky,

Výroba, instalace a opravy elektrických strojů.

Datum vzniku: 1. ledna 1994

Společnost je zapsána v Obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Českých Budějovicích, oddíl A, vložka 2397.

Společníci a jednatelé: Jiří Šimák, 370 07 České Budějovice, J. Hůlky 19

Pavel Šimeček, 370 05 České Budějovice, Dubenská 11

Adolf Šimeček, 370 06 České Budějovice, Dobrovodská 62 [1]

5.2. Historie firmy

Společnost Stavoklima v.o.s se věnuje od roku 1994 projekci a kompletaci technologických celků zejména vzduchotechniky a klimatizace. Počínaje rokem 1996 rozšířila firma svoji činnost o výrobu. Nejprve se soustředila na výrobu příslušenství klimatizace a vzduchotechniky a s přibývajícím zkušenosti a kapitálem doplnila svoji nabídku o zcela ojedinělou nabídku výkonově rozsáhlé řady vzduchových dveřních a vratových clon. [1]

V roce 1998 dochází k dalšímu rozšíření činností firmy o dodávku, montáž měření a regulace. Rozšířením dochází ke kompletnímu provázání požadavku většiny

investorů. Samozřejmostí ucelené nabídky v těchto profesích je zpracování všech stupňů dokumentace, zhotovení koordinace se všemi souvisejícími profesemi, rychlé a kvalitní provedení dodávky. Nedílnou součástí díla je dokonalé uvedení do provozu, vhodná volba HW a přizpůsobení SW konečným přáním zákazníka. [1]

V roce 1999 firma klade důraz na export výrobků do zemí EU. Neméně důležitým krokem je zhotovení CB certifikátu jako důkaz plnění všech evropských norem. Mezi nevyhnutelné části expanze patří vývoj a výroba vlastních elektronických elementů pro řízení vyráběných zařízení. Vývojem trhu zřídila firma v roce 2002 samostatná střediska vzduchotechniky, klimatizace, projekce, výroby, měření a regulace. [1]

5.3. Produkty firmy

5.3.1. Vzduchotechnika a klimatizace

Návrh, vyprojektování, dodání, instalace a uvedení do provozu **kompletního systému vzduchotechniky a klimatizace**, který splní přání zákazníka, záměr architekta a požadavky technických norem na zajištění odpovídajícího prostředí, ať jde o administrativní a obytné budovy, obchody a nákupní centra, restaurace, kuchyně, výrobní prostory s produkcí škodlivin, plavecké bazény, zimní stadiony, operační sály, čisté provozy pro výrobu léčiv či jiné užití. Specializace firmy se zaměřuje na kompletní dodávky vzduchotechniky a klimatizace včetně doprovodných profesí zajišťovaných jak vlastním střediskem MaR, tak v rámci inženýrské činnosti (přípojky energetických medií, kompletní vytápění). [1]

5.3.2. Měření a regulace

Návrh, vyprojektování, dodání, instalace a uvedení do provozu **kompletního systému měření a regulace (MaR)**, jak pro vzduchotechniku a klimatizaci tak pro otopné systémy jednotlivých budov i areálů. Možnost uživatelského ovládání jednotlivých systémů a okruhů z centrály (PC s příslušným komunikačním propojením a specializovaným grafickým software, příp. i propojení na telefonní linky nebo Internet). [1]

5.3.3. Akustika

- měření hluku strojů a zařízení,
- hlukové studie a projekty,
- návrh opatření,
- výroba akustických boxů a krytů,
- výroba akustických stěn a podhledů. [1]

5.3.4. Výroba

- Moderní výroba na NC strojích zaručuje vynikající kvalitu a přesné zpracování každého dílu našich výrobků.
- Přímé propojení našich obchodníků na logistický systém umožňuje aktuální informace o výrobcích.
- Periodickým školením našich zákazníků a projektantů informujeme o novinkách našich výrobků.
- Specializovaný konstrukční tým vyřeší pro Vás i atypické požadavky či úpravy standardních výrobků. [1]

6. Finanční analýza

Cílem této části je poskytnout základní informace o hospodaření podniku. Jedná se o nastínění vývoje základních ukazatelů.

6.1. Analýza rentability

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{\text{Zisk}}{\text{celkový kapitál}} \quad [6]$$

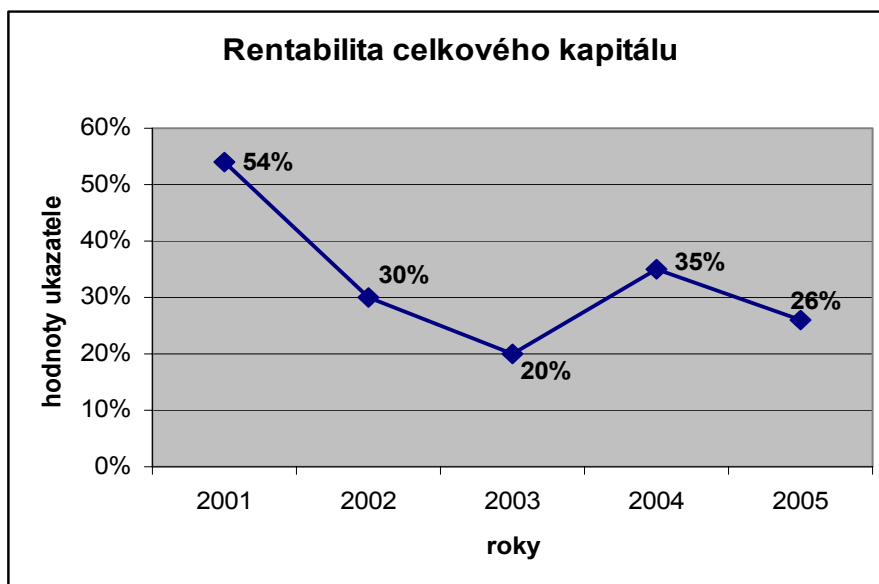
Zisk = provozní výsledek hospodaření

Tabulka č. 1: Rentabilita celkového kapitálu (ROA)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
ROA	54%	30%	20%	35%	26%

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 1: Rentabilita celkového kapitálu

Zdroj: Vlastní výpočty

Ukazatel vyjadřuje kolik procent z celkového kapitálu pokrývá zisk. Vzhledem k vypočítaným údajům lze říci, že ziskovost podniku každým rokem klesá, kromě roku 2004, kdy vzroste o 15%. V roce 2005 se rentabilita opět sníží o 9%. Vývoj má

příčinu v následném snižování provozního výsledku hospodaření a nárůstu celkových aktiv. Vývoj celkových aktiv je podmíněn průběžným zaváděním druhé činnosti podnikání. Podnik od roku 2002 rozšířil předmět podnikání o výrobu. Tato činnost způsobuje zvyšování aktiv. V roce 2004 se provozní výsledek hospodaření zvýšil přibližně o 150%. Příčina změny se nachází v položce výkony ve výkazu zisku a ztráty, která vzrostla přibližně o 30 milionů korun. Dojde i ke zvětšení celkových aktiv, ale jen o 45%. V roce 2005 se provozní výsledek hospodaření poněkud sníží. Celková aktiva se rovnoměrně zvyšují. Ziskovost opět klesá a to přibližně o 25%.

$$\text{Rentabilita celkových nákladů} = \frac{\text{Zisk}}{\text{celkové náklady}} \quad [10]$$

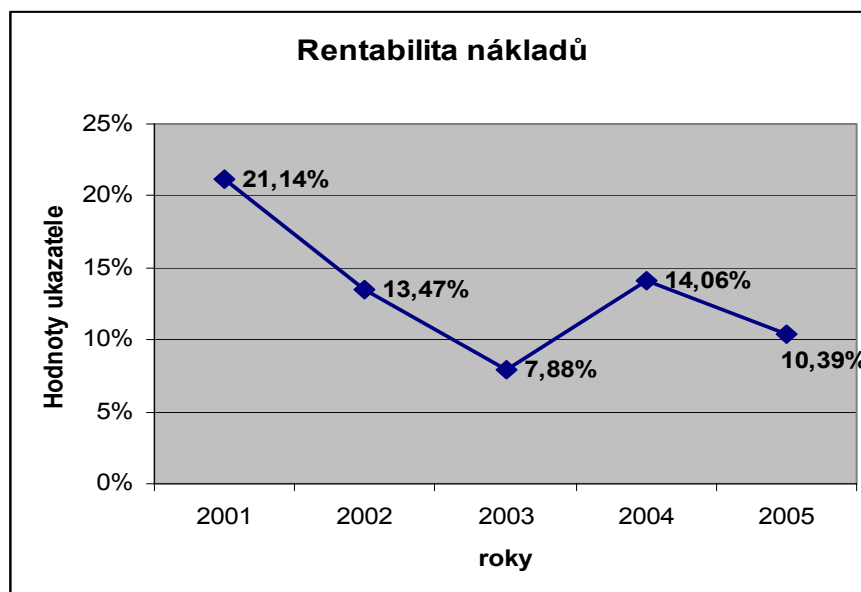
Zisk = provozní výsledek hospodaření

Tabulka č. 2: Rentabilita celkových nákladů

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Rentabilita celkových nákladů	21,14%	13,47%	7,88%	14,06%	10,39%

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 2: Rentabilita celkových nákladů

Zdroj: Vlastní výpočty

Ukazatel vyjadřuje kolik procent z celkových nákladů je kryto ze zisku. Proti předchozímu ukazateli vycházejí hodnoty poměrně nízké. Důvodem je že, aktiva podniku mají přibližně poloviční hodnotu celkových nákladů. Příčinu lze najít především v předmětu podnikání. Firma se zabývá nejen výrobou ale především poskytováním služeb a to montáží vzduchotechniky a dodávky zařízení. Pro tuto činnost nepotřebuje shromažďovat objemný majetek.

6.2. Analýza aktivity

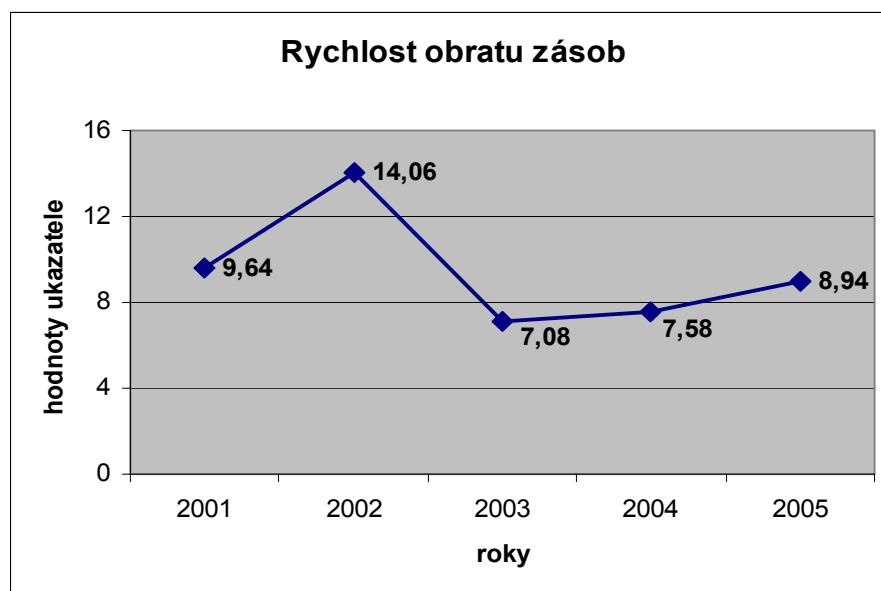
$$\text{Rychlost obratu zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \quad \text{a následně} \quad \frac{365}{\text{obrat zásob}} \quad [6]$$

Tabulka č. 3: Rychlost a doba obratu zásob

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Rychlost obratu zásob	9,64	14,06	7,08	7,58	8,94
Doba obratu zásob	37,86	25,96	51,55	48,15	40,83

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 3: Rychlost obratu zásob

Zdroj: Vlastní výpočty

Rychlost obratu zásob se v roce 2002 významně zvýšil v důsledku nejnižších zásob za celé sledované období. V roce 2003 se zásoby navýšily přibližně o 100% a

zároveň se tržby pozvolna snižovaly. Z tohoto důvodu dojde k snížení na polovinu předchozího ukazatele. V následných obdobích lze sledovat mírné zvyšování této hodnoty což znamená zlepšení využití zásob.

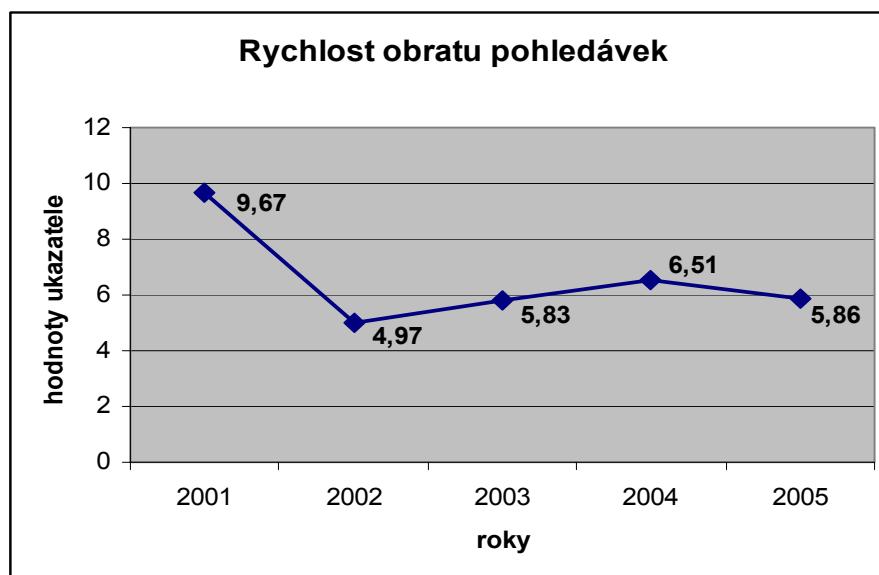
$$\text{Rychlost obratu zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}} \quad \text{a následně} \quad \frac{365}{\text{obrat pohledávek}} \quad [6]$$

Tabulka č. 4: Rychlost a doba obratu pohledávek

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Rychlost obratu pohledávek	9,67	4,97	5,83	6,51	5,86
Doba obratu pohledávek	37,7	73,44	62,6	56,07	62,29

Zdroj: Vlastní výpočty

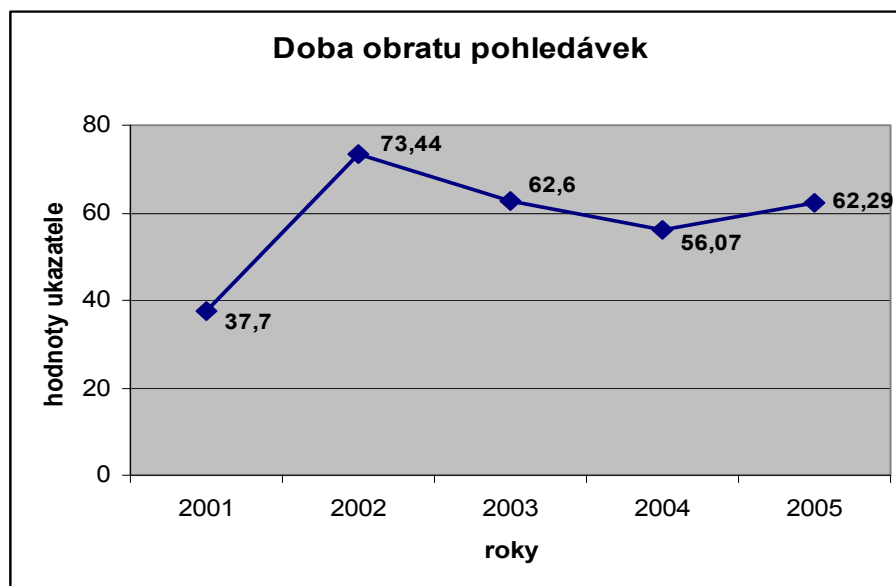
Graf č. 4: Rychlost obratu pohledávek

Zdroj: Vlastní výpočty

Podle vypočítaných hodnot lze říci, že hodnoty obratu pohledávek z roku 2001 do roku 2002 prudce klesly na poloviční hodnotu. Tento skok má příčinu jak v tržbách tak i v pohledávkách. Celkové tržby klesly přibližně o 18% a pohledávky se navýšily o 77%. V dalších letech se vývoj pomalu zvyšuje až do roku 2005, kdy se pozvolna ukazatel sníží v důsledku růstu pohledávek o 11%.

Graf č. 5: Doba obratu pohledávek

Zdroj: Vlastní výpočty

Firma uplatňuje splatnost vystavených faktur na dvacet jedna dní s tím že, lze splatnost protáhnout na dva měsíce. U zvláštních případů lze prodlužovat i na delší dobu. Získaná hodnota pro rok 2001 časově vychází nejlépe. V roce 2002 se hodnota prudce vyšplhala až na 73 dní, to znamená o 11 dní déle než je prodlužovaná doba splatnosti. V dalších letech se hodnoty přibližovaly době splatnosti. V roce 2004 firma snížila dobu obratu pod hranici dvou měsíců. V roce 2005 znova hodnota odpovídá době splatnosti.

6.3. Analýza likvidity

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad [6]$$

$$\text{Pohotovná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad [6]$$

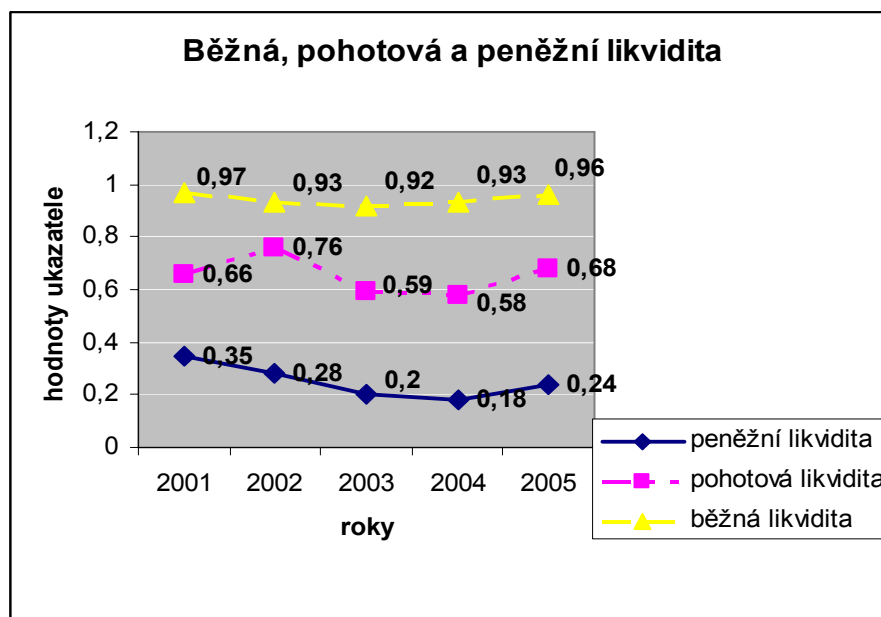
$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad [6]$$

Tabulka č. 5: Běžná, pohotová a peněžní likvidita

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Běžná likvidita	0,97	0,93	0,92	0,93	0,96
Pohotová likvidita	0,66	0,76	0,59	0,58	0,68
Peněžní likvidita	0,35	0,28	0,20	0,18	0,24

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 6: Běžná, pohotová a peněžní likvidita

Zdroj: Vlastní výpočty

V podniku vycházejí hodnoty likvidity nízké. Hlavní příčinou je, že firma kryje veškerý majetek krátkodobými závazky. Největší hodnota ve složení závazků se nachází v řádku závazky vůči společníkům. Právní forma vybraného podniku neukládá potřebu tvořit základní kapitál nebo jiné fondy ze zisku. Celkový zisk si společníci rozdělí rovným dílem a odvedou daň ze zisku fyzických osob. Část čistého zisku ponechají na této položce, z které především financují svůj majetek.

6.4. Analýza zadluženosti

Ukazatelé zadluženosti vyjadřují, jak moc podnik kryje svůj majetek z cizích zdrojů. U tohoto podniku jsou dvě speciality. První představuje právní formu podniku, která

se nazývá veřejná obchodní společnost. Tato forma podnikání podle zákona nemusí vytvářet základní kapitál ani rezervní fond. I tento podnik tyto dvě položky v rozvaze nevytváří a dále nevykazuje žádné hodnoty ve vlastních pasivech. Všechn svůj vytvořený zisk ponechává na účtu závazky vůči společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení, ze kterého si společníci vyplácejí podíly na zisku a především ze kterého kryjí celý svůj majetek. Další specifika společnosti je, že podnik za celou dobu sledování nevykazuje žádný kapitál v podobě krátkodobých či dlouhodobých úvěrů. Z tohoto důvodu ani ve výkazu zisku a ztráty se neobjevují hodnoty v položce nákladové úroky.

Z těchto vyjmenovaných důvodů nelze technicky vypočítat ani jeden ukazatel zadluženosti. Pro ukazatele zadluženosti by vycházely hodnoty stoprocentní, neboť podnik nevykazuje hodnoty vlastního kapitálu. Ukazatel úrokového krytí nelze zkonstruovat z důvodu, že podnik nemá žádné placené úroky.

7. Měření produktivity práce

7.1. Základní údaje

Rok 2001

Výnosy firmy:	53 045 000,-
Přidaná hodnota:	17 238 000,-
Průměrný počet zaměstnanců:	27,6
Osobní náklady – mzdy:	5 315 000,-

Rok 2002

Výnosy:	42 282 000,-
Přidaná hodnota:	14 553 000,-
Průměrný počet zaměstnanců:	29,8
Osobní náklady – mzdy:	5 847 000,-

Rok 2003

Výnosy:	44 815 000,-
Přidaná hodnota:	13 978 000,-
Průměrný počet zaměstnanců:	31,7
Osobní náklady – mzdy:	9 809 000,-

Rok 2004

Výnosy:	75 143 000,-
Přidaná hodnota:	22 431 000,-
Průměrný počet zaměstnanců:	36,3
Osobní náklady – mzdy:	12 204 000,-

Rok 2005

Výnosy:	68 564 000,-
Přidaná hodnota:	22 198 000,-
Průměrný počet zaměstnanců:	46,6
Osobní náklady – mzdy:	14 126 000,-

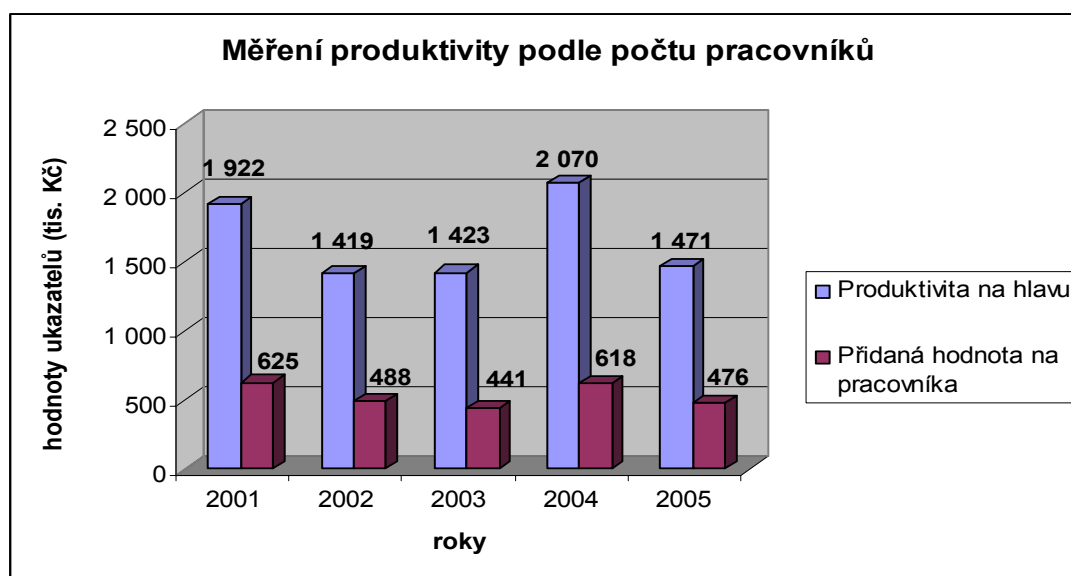
7.2. Měření pomocí počtu pracovníků:

Tabulka č. 1: Měření produktivity pomocí počtu pracovníků v tis. Kč.

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Produktivita na hlavu	1 922	1 419	1 423	2 070	1 471
Přidaná hodnota na pracovníka	625	488	441	618	476

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 1: Měření produktivity pomocí počtu pracovníků

Zdroj: Vlastní výpočty

Takto měřená produktivita vyjadřuje kolik korun z celkových výnosů nebo z přidané hodnoty připadne na jednoho zaměstnance.

V roce 2001 se hodnota téměř přiblížila k nejvyšší hodnotě. V dalším roce klesne o 500 tisíc korun na jednoho pracovníka. Změnu způsobilo snížení výnosů přibližně o 10 miliónů a současný počet zaměstnanců se zvýšil o dva pracovníky. V roce 2003 lze sledovat nepatrné zlepšení produktivity a to díky zvýšením celkových výnosů. Ze získaných výsledků lze říci, že produktivita měřená pomocí celkových výnosů dosahuje největší hodnoty v roce 2004. V tomto roce byly dosaženy nevyšší výnosy

za celé sledované období a počet zaměstnanců byl na průměrné úrovni. V roce 2005 dochází k významnému snížení od roku 2004 přibližně o 500 tisíc korun na jednoho pracovníka. Hlavní příčinu poklesu lze najít v celkových výnosech, které klesly přibližně o 8 milionů, a počtu zaměstnanců, který se zvýšil průměrně o 10 pracovníků. Z popsaného vývoje vyplývá, že měření podle celkových výnosů podniku je nevyrovnané.

Měření produktivity pomocí přidané hodnoty je vyrovnanější a lépe vyjadřuje tendenci produktivity. Z údajů této metody vychází, že nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2001 a na dále se snižují až do roku 2004, kdy se hodnota produktivity přiblíží hodnotě v roce 2001. V roce 2005 došlo k dalšímu snížení a to přibližně o 150 tisíc korun na jednoho pracovníka.

Pokles ukazatele má za následek postupné snižování přidané hodnoty a to v roce 2002 o 15% v roce 2003 o 4%. Současně se navyšuje počet zaměstnanců a to v průměru o 2 pracovníky. V roce 2004 se přidaná hodnota navýší o 60%. Přírůstek zaměstnanců se zvýší průměrně o 4 pracovníky. V roce 2005 opět přidaná hodnota klesá o 1%, ale zaměstnanci stále přibývají. Meziročně vzroste počet pracovníků o 10 lidí.

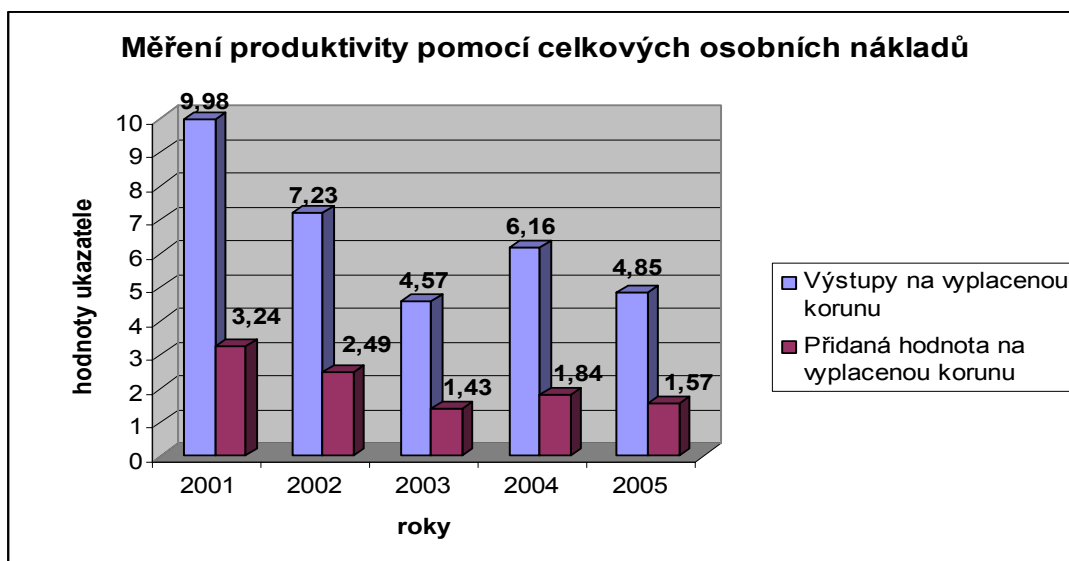
7.3. Měření pomocí celkových osobních nákladů

Tabulka č. 2: Měření produktivity pomocí celkových osobních nákladů

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Výstupy na vyplacenou korunu	9,98	7,23	4,57	6,16	4,85
Přidaná hodnota na vyplacenou korunu	3,24	2,49	1,43	1,84	1,57

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 2: Měření produktivity pomocí celkových osobních nákladů

Zdroj: Vlastní výpočty

Měřená produktivita vyjadřuje kolik korun celkových výnosů nebo kolik korun přidané hodnoty případně na jednu korunu vynaložených osobních nákladů – nákladů na mzdy.

Je patrné, že v roce 2001 pokrývaly výnosy skoro 10krát vynaložené náklady. Od té doby se hodnoty snižovaly až do roku 2004, kdy se hodnota vyšplhala k hodnotě šest korun na korunu osobních nákladů. V roce 2005 opět produktivita klesla k hodnotě čtyř korun na korunu osobních nákladů. Tento vývoj má za následek předešlé zhodnocení výnosů a současné zvyšování osobních nákladů, které v jednotlivých letech stoupaly. V roce 2002 o 10%, v roce 2003 došlo k největšímu skoku a to o 68%. Tento nárůst zapříčinil nejnižší hodnotu za celé sledované období. Dále v roce 2004 vzrostla o 24% a v roce 2005 opět klesá o 16%.

Sledovaný vývoj pomocí poměru přidané hodnoty a osobních nákladů se postupně snižuje až do roku 2004, kdy dojde k nepatrnému navýšení hodnoty. Nárůst je způsoben zvýšením přidané hodnoty, a to přibližně o 60%. V dalším roce opět dochází k snížení a to především kvůli snížení přidané hodnoty a nárůstu osobních nákladů.

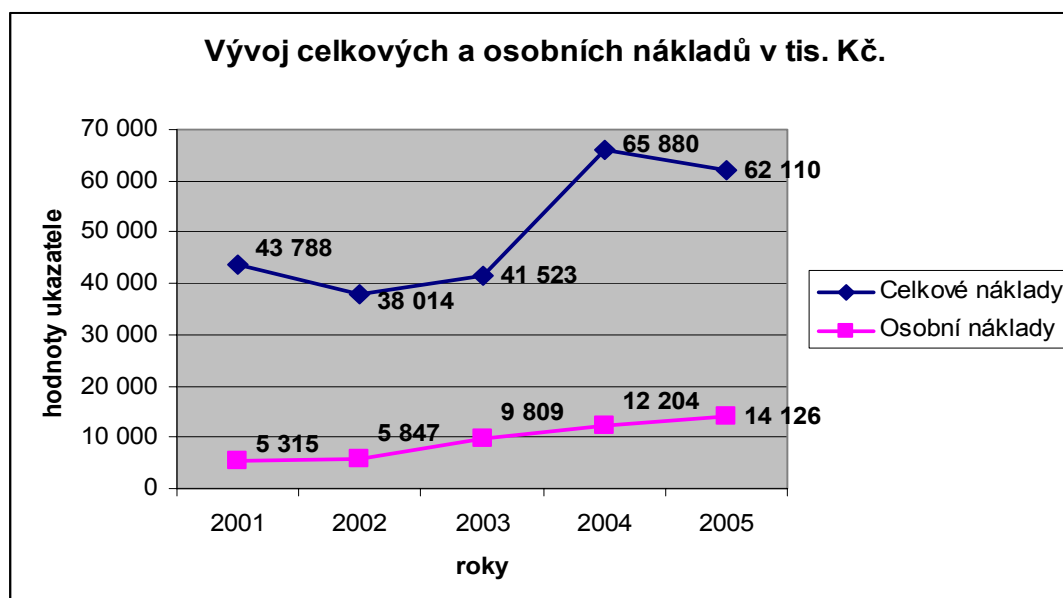
7.4. Vývoj nákladů podniku

Tab. č. 3: Vývoj celkových nákladů a osobních nákladů v tis. Kč. a poměr mezi hodnotami

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Osobní náklady	5 315	5 847	9 809	12 204	14 126
Celkové náklady	43 788	38 014	41 523	65 880	62 110
Poměr mezi hodnotami (%)	12	15	24	18	23

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 3: Vývoj celkových a osobních nákladů

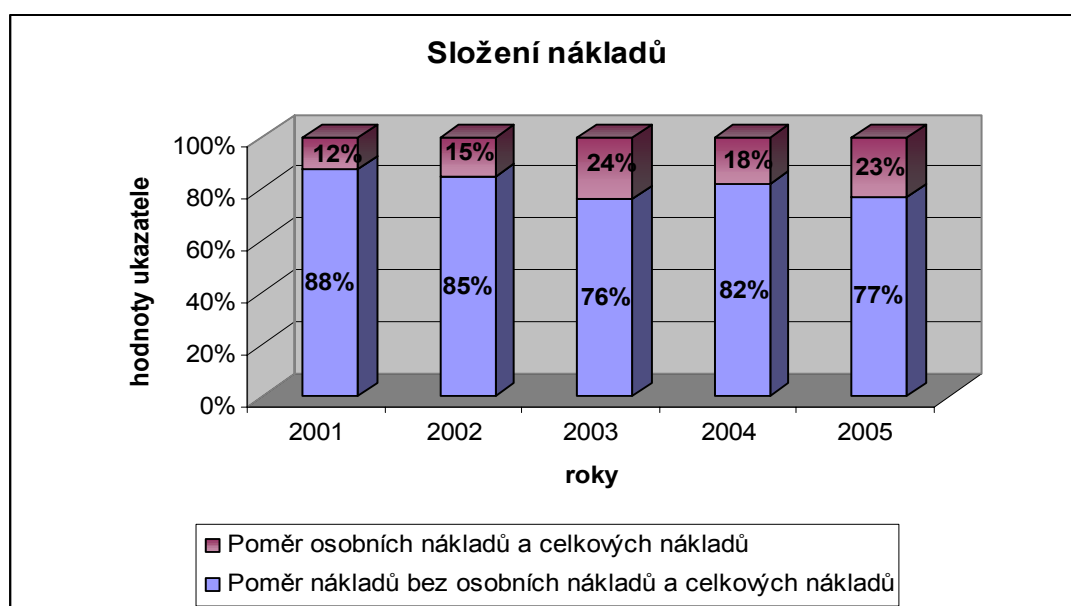

Zdroj: Vlastní výpočty

Pomocí grafu lze vyjádřit vývoj celkových nákladů a vývoj osobních nákladů. Celkové náklady jsou dosti nevyrovnané. Od roku 2001 do roku 2002 klesli přibližně o 2,5 miliónu. Příčinu lze najít v řádku výkonová spotřeba, která meziročně klesla o 23%. Ostatní nákladové položky ve výkazu zisku a ztráty se nepatrně zvyšují. Další skok lze zaznamenat mezi roky 2003 a 2004. V tomto mezidobí došlo k vzrůstu nákladů přibližně o 24 miliónů korun. Tuto příčinu má opět za následek řádek výkonová spotřeba, která se meziročně navýšila o 70%. V roce 2005 opět náklady klesají a znova to má za následek položka výkonová spotřeba, která opět klesla o 9%.

U osobních nákladů lze pozorovat přiměřený nárůst. Mezi roky 2002 a 2003 dojde k největšímu nárůstu a to přibližně o 68%. Tento skok nemá za následek zvyšování počtu zaměstnanců, neboť se navýší pouze o dva pracovníky. Hledat příčinu lze pouze v celkovém navýšení mezd v podniku. V dalších letech osobní náklady stoupají v důsledku přírůstku zaměstnanců a to v roce 2004 o 5 pracovníků a v roce 2005 o 10 pracovníků.

Graf č. 4: Složení nákladů

Zdroj: Vlastní výpočty

Osobní náklady zastávají přibližně 15% až 20%. Nejnižší prostor zabírají v roce 2001. V tomto roce měl podnik nejméně zaměstnanců a i celkové náklady byly poměrně vysoké, především kvůli výkonové spotřebě. Největší podíl lze vyčíst v roce 2003, kdy celkové náklady byly vcelku nízké a osobní náklady se navýšily přibližně o 63% od roku 2002. Celkový vývoj podílu osobních nákladů na celkových nákladech vyznačuje vzrůstající trend až na rok 2004, kdy podíl klesá o 6%. Příčinu lze najít v celkových nákladech, které meziročně vstoupily o 59%. V tom roce vstoupily i osobní náklady, ale ne tak závratně. Jednalo se pouze o 24% nárůst. V dalším roce nastává opět zvýšení daného podílu.

7.5. Vzájemná zastupitelnost ukazatelů produktivity práce

Pomocí regresní analýzy lze zjistit, zda jednotlivé ukazatele produktivity práce jsou vzájemně zastupitelné. Při zkoumání této skutečnosti bylo zjištěno následné. Při vzájemné závislosti ukazatele produktivity na hlavu a ukazatele přidaná hodnota na hlavu vychází koeficient determinace 92%. Z toho lze usoudit, že tyto dva ukazatele jsou vzájemně zastupitelné. To znamená, že se při zkoumání produktivity práce nemusí počítat oba ukazatele, ale pouze jeden z nich. Druhá nejvyšší hodnota koeficientu determinace se ukázala u ukazatelů přidaná hodnota na pracovníka a výstupy na vyplacenou korunu ve výši 50%. U zbylých zkoumaných kombinací vycházejí zanedbatelné hodnoty koeficientu determinace. Výsledky si lze prohlédnout v příložených grafech, které se nacházejí v příloze 1.

8. Závěr

Při hodnocení finanční situace podniku byly zjištěny následující výsledky v oblasti analýzy ekonomické činnosti podniku a v oblasti produktivity práce vybraného podniku.

U rentability celkového kapitálu byly zjištěny poměrně vysoké hodnoty, které mají zkreslenou vypovídací schopnost. Proto tento ukazatel je potřeba doplnit ukazatelem rentability celkových nákladů. Důvodem vysokých hodnot rentability celkového kapitálu jsou především nízké hodnoty aktiv, které dosahují poloviční velikosti celkových nákladů. Příčinu nízkých hodnot aktiv lze zdůvodnit předmětem podnikání dané firmy. Společnost má dvě hlavní činnosti podnikání. Ta první se zabývá poskytováním služeb a nazývá se montáž vzduchotechniky včetně dodávky. Tato činnost je zavedena od vzniku podniku a převládala přibližně do roku 2003. Od roku 2002 vzniká druhá činnost podnikání zaměřující se na výrobu, instalaci a opravy elektrických strojů, která se postupně rozšiřovala a od roku 2004 lze říci, že přesahuje 50% tržeb podniku. Pro takto složenou činnost podnikání není potřeba vlastnit velký objem aktiv.

Vývoj obou rentabilit vykazuje stejný nevyrovnaný průběh. Tento průběh lze přičíst kolísavému vývoji provozního výsledku hospodaření a průběžnému nárůstu celkových aktiv. Nárůst je podmíněn druhým předmětem podnikání, který potřebuje pro zavedení do plného provozu zvyšování aktiv.

Problém podniku se také nachází v době obratu pohledávek. Hodnoty ukazatele se pohybují přibližně kolem dvou měsíců. Podnik uvádí na vydaných fakturách standardní dobu splatnosti dvacet jedna dní. Tuto splatnost jsou ochotni po domluvě prodloužit na zmíněné dva měsíce a ve zvláštních případech i na delší dobu. Podnik si touto strategií zvyšuje popularitu u odběratelů, ale zároveň zvyšuje riziko nesplácení pohledávek. Podle mého názoru by prospělo podniku tuto lhůtu snížit na poloviční dobu. Odběratelská oblíbenost se může kvůli této skutečnosti snížit, ale především tím klesne riziko nezaplacení časově náročných pohledávek.

Dalším možným problémem podniku je financování majetku. Ukazatelé likvidity vykazují poměrně nízké hodnoty oproti doporučeným hodnotám. Vzhledem této skutečnosti lze říci, že oběžný majetek nepokryje celkové krátkodobé závazky. Hodnoty běžné likvidity podniku se pohybují přibližně okolo hodnoty 0,95. Opačným pohledem lze vyjádřit, že oběžný majetek a větší část dlouhodobého majetku je kryta krátkodobými závazky a to především položkou závazky vůči společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení. Dlouhodobé závazky v podniku představují přibližně 2% celkových pasiv a každým rokem se procentuální vyjádření snižuje. Takto rozložená pasiva mají příčinu ve formě podnikání. Podnik patří mezi osobní společnosti, které nemusí ze zákona tvořit základní kapitál a nemají povinnost vytvářet rezervní fond nebo jiné fondy ze zisku. Ani tato společnost nevytváří základní kapitál a ani jiné fondy ze zisku nebo ostatní kapitálové fondy. Část vytvořeného zisku ponechává na již zmíněné položce závazky vůči společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení. Zde vzniká velký risk podniku. Co kdyby jeden ze společníků požadoval vyplatit podstatnou část závazků? Z tohoto důvodu bych firmě doporučila, aby zdroje získané ze zisku, převedla na některou položku z vlastního kapitálu. Takto uložené peníze v podniku představují větší jistotu, než když je podnik ponechává v závazcích, neboť o vlastním kapitálu rozhodují majitelé firmy společně.

Nemožnost analýzy zadluženosti u tohoto podniku vychází především ze dvou důvodů. První lze přičíst formě podnikání. Díky, které nemusí společnost vytvářet vlastní kapitál. Druhý se odvíjí z neupotřebením krátkodobé či dlouhodobé bankovní výpomoci za celé sledované období. Pro tyto skutečnosti nelze technicky zkonstruovat ani jeden základní ukazatel zadluženosti.

V další části byla práce zaměřena na měření produktivity práce ve vybraném podniku. Šetření bylo provedeno pomocí čtyř ukazatelů produktivity práce. Pro vyhodnocení se bude nejlépe vycházet z ukazatele přidané hodnoty na vyplacenou korunu, neboť má největší vypovídací schopnost ze všech ukazatelů.

U tohoto ukazatele vycházejí hodnoty poměrně nízké. V roce 2001, kdy podnik ještě neprovozoval svoji druhou činnost podnikání zvanou výroba, instalace a opravy elektrických strojů byla hodnota rovna 3,2. Což znamená, že přidaná hodnota

podniku pokryje osobní náklady přibližně třikrát. V dalších letech krytí osobních nákladů postupně klesá a v roce 2005 už vykazuje číslo 1,57. Tento vývoj lze přičíst skutečnosti, že podnik zavedl činnost výroba, instalace a oprava elektrických strojů, která je mzdově nákladnější. Podnik by této hodnotě měl věnovat pozornost, neboť by se nikdy neměla rovnat hodnotě 1. Pokud by se tak stalo, znamenalo by to, že přidaná hodnota pokryje pouze osobní náklady a podniku už nezbydou prostředky na ostatní aktivity.

Díky předešlému zkoumání lze usoudit, že podnik vynakládá vyšší náklady na zaměstnance při nižší přidané hodnotě na vyprodukované služby a výrobky. Důvod této skutečnosti lze přisoudit zavádění druhé činnosti podnikání, která je nákladnější a zatím ne dost výnosová. Je možné, že postupem času, kdy provoz bude plně zaveden, se vývoj obrátí k lepšímu.

S tímto problémem souvisí i další skutečnost a to že, poměr mezi celkovými a osobními náklady postupně roste. I tento vývoj zapříčinila výroba, instalace a opravy elektrických zařízení, neboť je náročnější na lidskou práci.

Srovnání podniku s celorepublikovým průměrem lze velmi obtížně. Podnik během zkoumaných let zavádí druhou činnost podnikání. Každým rokem se zvětšuje podíl výroby, instalace a opravy elektrických zařízení v celkových výkonech podniku. Díky tomuto faktu nelze posuzovat podnik v oblasti služeb a ani v oblasti strojírenství. Při porovnání v jednotlivých oblastech by vyšlé hodnoty měly zkreslenou vypovídací schopnost.

Analýza ekonomické situace a produktivity práce zvoleného podniku ukázala, že se podnik nachází v dobré ekonomické situaci, která se vyznačuje především dobrou rentabilitou a žádné potřeby bankovní výpomoci. Ukazatelé produktivity vykazují poměrně vysoké hodnoty oproti hodnotám, které uvádí statistický úřad pro obě oblasti podnikání, ale ukazatel přidané hodnoty na vyplacenou korunu by se neměl přibližovat hodnotě jedna. Na druhé straně se podnik potýká s poměrně dlouhou dobou splatností pohledávek a ne příliš správným rozložením krytí majetku.

9. Seznam použité literatury

- [1] Interní doklady Stavoklima v.o.s..
- [2] KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2004. 714 s. Bedckova edice Ekonomie. ISBN 80-71-79-802-9.
- [3] KLEIBL, Jiří, DVOŘÁKOVÁ, Zuzana, ŠUBRT, Bořivoj. *Řízení lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2001. 264 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-389-2.
- [4] NEUMAJEROVÁ, Inka, NEUMAIER, Ivan. *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2002. 215 s. ISBN 80-247-0125-1.
- [5] SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 3. přepracované a aktualizované vyd. Praha : Grada Publishing, 2003. 466 s. ISBN 80-247-0515-X.
- [6] VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha : EKOPRESS, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1.
- [7] VANĚČEK, Bednářová, et al. *Organizace výroby a práce [Vaněček,2001]*. 1. vyd. Č. Budějovice : ZF JU, 2001. 242 s. ISBN 80-7040-480-9.
- [8] *Www.cojeto.cz* [online]. 1999-2007 , 19.3.2001 [cit. 2007-03-15]. Dostupný z WWW: <http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&id_desc=388388&s_lang=2&title=produktivita%20pr%20ce>.
- [9] *Www.vsem.cz* [online]. 2006 [cit. 2007-03-15]. Dostupný z WWW: <http://www.vsem.cz/data/docs/gf_RojicekHK.pdf>.
- [10] *Www.setto.cz* [online]. 2006 [cit. 2007-03-28]. Dostupný z WWW: <http://www.setto.cz/cs/site/zakaznicke_centrum/zc_slovník/slovník_r.htm>.

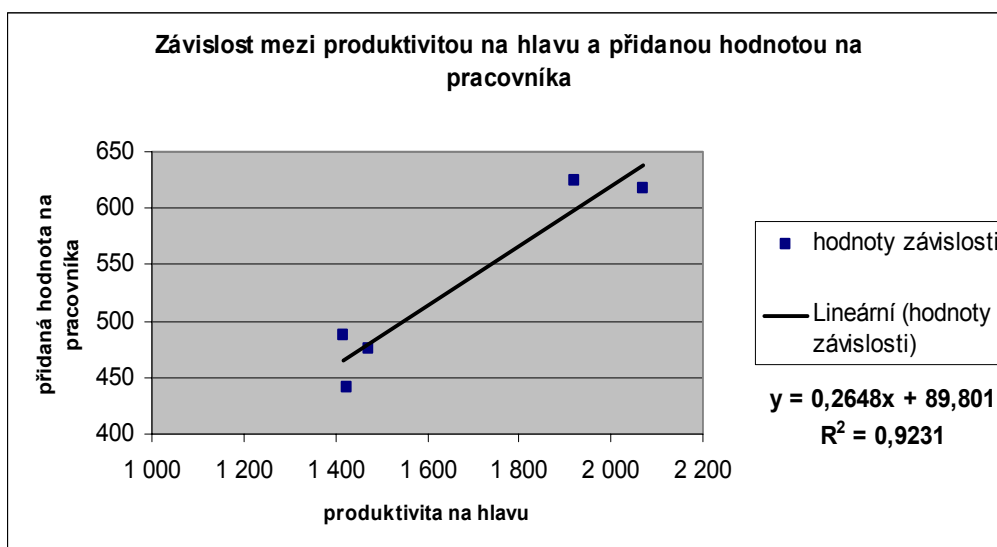
10. Seznam příloh

1. Vzájemná zastupitelnost ukazatelů produktivity práce.
2. Výkazy firmy Stavoklima v. o. s..

11. Přílohy

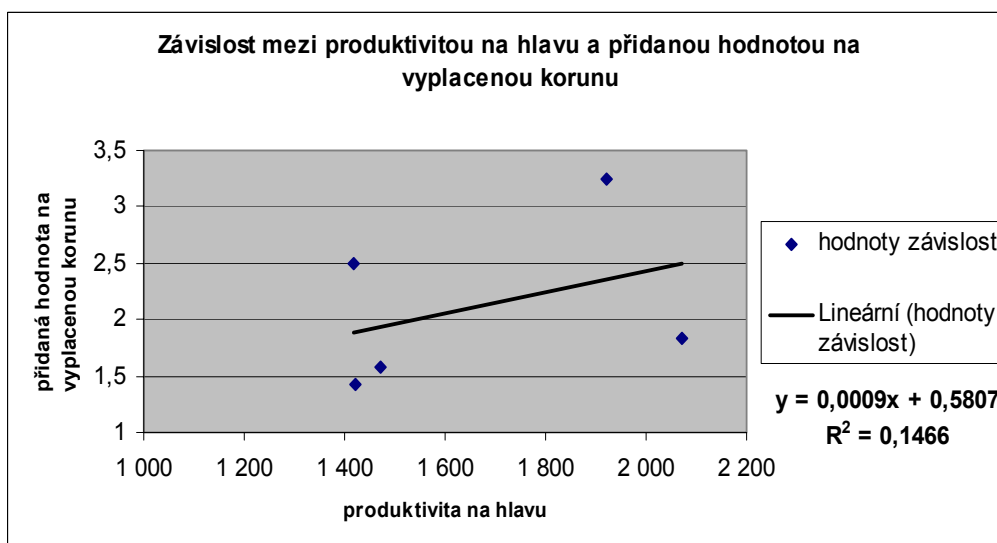
Příloha 1.

Graf č.1: Závislost mezi ukazatelem produktivity na hlavu a ukazatelem přidaná hodnota na pracovníka

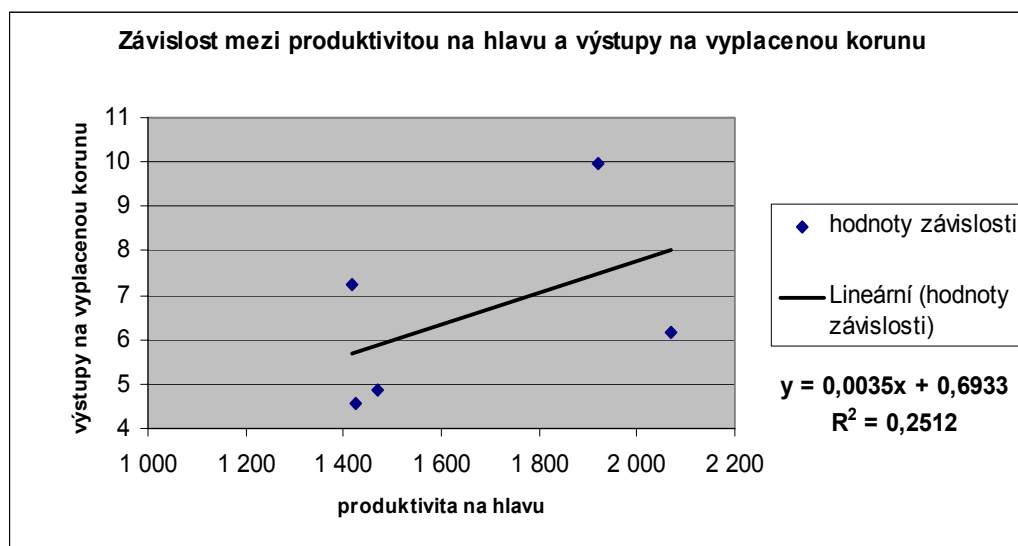
Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 2: Závislost mezi ukazatelem produktivity na hlavu a ukazatelem přidaná hodnota na vyplacenou korunu

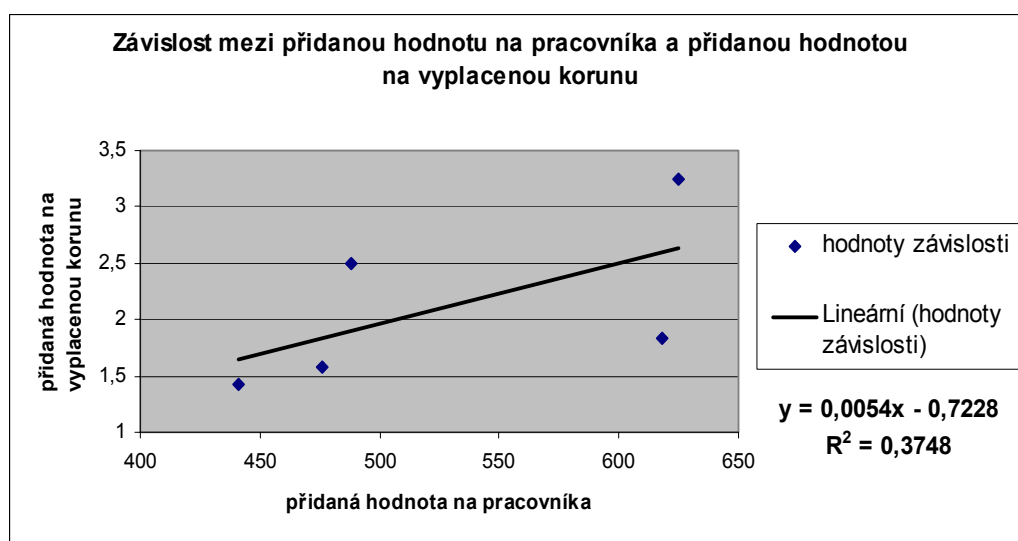
Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 3: Závislost mezi ukazatelem produktivity na hlavu a ukazatelem výstupy na vyplacenou korunu

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 4: Závislost mezi ukazatelem přidaná hodnota na pracovníka a ukazatelem přidaná hodnota na vyplacenou korunu

Zdroj: Vlastní výpočty

Příloha 2.

Minimální závazný výčet informací
podle vyhlášky č.500/2002 Sb.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY ve zjednodušeném rozsahu

ke dni 31.12.2005
(v celých tisících Kč)

Obchodní firma nebo jiný název účetní jednotky
STAVOKLIMA v.o.s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky
a místo podnikání liší-li se od bydliště

IČ
60827980

Horní 22
České Budějovice
370 04

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			běžném 1	minulém 2
I.	Tržby za prodej zboží	1	646	1 079
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	2	401	725
+	Obchodní marže	3	245	354
II.	Výkony	4	67 563	72 358
B.	Výkonová spotřeba	5	45 610	50 281
+	Přidaná hodnota	6	22 198	22 431
C.	Osobní náklady	7	14 126	12 204
D.	Dané a poplatky	8	55	57
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	9	666	473
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	10	103	289
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	11	78	223
G.	Změna stavu rezerv a oprav.položek v provoz.oblasti a komplex.nákl.p.o	12	-55	175
IV.	Ostatní provozní výnosy	13	150	52
H.	Ostatní provozní náklady	14	189	182
V.	Převod provozních výnosů	15		
I.	Převod provozních nákladů	16		
*	Provozní výsledek hospodaření	17	7 392	9 458
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	18		1 300
J.	Prodané cenné papíry a podíly	19		490
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	20		
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	21		
K.	Náklady z finančního majetku	22		
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	23		
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	24		
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	25		
X.	Výnosové úroky	26	3	2
N.	Nákladové úroky	27		
XI.	Ostatní finanční výnosy	28	99	63
O.	Ostatní finanční náklady	29	1 040	1 070

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			běžném 1	minulém 2
XII.	Převod finančních výnosů	30		
P.	Převod finančních nákladů	31		
*	Finanční výsledek hospodaření	32	-938	-195
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	33		
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	34	6 454	9 263
XIII.	Mimořádné výnosy	35		
R.	Mimořádné náklady	36		
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	37		
*	Mimořádný výsledek hospodaření	38		
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	39	6 454	9 263
***	Výsledek hospodaření za účetní období	40		
***	Výsledek hospodaření před zdaněním	41	6 454	9 263
	Kontrolní číslo (součet řádků 01 až 41)	99	178 933	200 860

Pozn.:

Sestaveno dne:	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky	Předmět podnikání

#UC060053, program firmy © MRP - Informatics, s.r.o., P.O.BOX 35, 763 15 Slušovice

Minimální závazný výčet informací
podle vyhlášky č.500/2002 Sb.

ROZVAHA

ve plném rozsahu

ke dni 31.12.2005
(v celých tisících Kč)

Obchodní firma nebo jiný název účetní jednotky
STAVOKLIMA v.o.s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky
a místo podnikání IČ-II se od bydliště

Horní 22
České Budějovice
370 04

IČ
60827980

označ.	AKTIVA	Číslo řádku	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
a	b	c				
	AKTIVA CELKEM	1	31 686	-3 637	28 049	27 202
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	2				
B.	Dlouhodobý majetek	3	3 979	-3 100	879	1 445
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	4	262	-163	99	153
B. I. 1.	Zřizovací výdaje	5				
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	6				
3.	Software	7	160	-61	99	153
4.	Ocenitelná práva	8	102	-102		
5.	Goodwill	9				
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	10				
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	11				
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	12				
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	13	3 717	-2 937	780	1 292
B. II. 1.	Pozemky	14				
2.	Stavby	15	161	-59	92	100
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	16	3 556	-2 868	688	823
4.	Pěstelské celky trvalých porostů	17				
5.	Zakladní sládo a těžná zvířata	18				
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	19				
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	20				359
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	21				
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	22				
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	23				
B. III. 1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	24				
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	25				
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	26				
4.	Půjčky a úvěry - ovládalci a řízení osoba, podstatný vliv	27				
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	28				
6.	Peřizovaný dlouhodobý finanční majetek	29				
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	30				
C.	Oběžná aktiva	31	27 146	-537	26 609	24 953
C. I.	Zásoby	32	7 639		7 639	9 302
C. I. 1.	Materiál	33	5 945		5 944	4 483

označ	AKTIVA	Číslo řádku	Běžné účetní období			Minulé út. obdob	
			Brutto	Korekce	Netto	Netto	
a	b	c	1	2	3	4	
2.	Nedokončená výroba a polotovary	34	1 872		1 872	4 657	
3.	Výrobky	35	114		114	114	
4.	Zvířata	36					
5.	Zboží	37	8		8	46	
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	38					
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	39					
C. II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	40					
2.	Pohledávky - ovládalci a řídicí osoba	41					
3.	Pohledávky - podstatný vliv	42					
4.	Pohledávky za společnosti, členy družstva a za účastníky sdružení	43					
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	44					
6.	Dohadné účty aktivní	45					
7.	Jiné pohledávky	46					
8.	Odloužená daňová pohledávka	47					
C. III.	Krátkodobé pohledávky	48	12 647	-537	12 110	10 819	
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	49	12 226	-537	11 688	10 470	
2.	Pohledávky - ovládalci a řídicí osoba	50					
3.	Pohledávky - podstatný vliv	51					
4.	Pohledávky za společnosti, členy družstva a za účastníky sdružení	52					
5.	Seoční zabezpečení a zdravotní pojištění	53					
6.	Stál - daňové pohledávky	54					
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	55	199		199	64	
8.	Dohadné účty aktivní	56					
9.	Jiné pohledávky	57	223		223	265	
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	58	6 960		6 960	4 832	
C. IV. 1.	Peníze	59	96		96	55	
2.	Účty v bankách	60	6 462		6 462	4 777	
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	61					
4.	Požtovaný krátkodobý finanční majetek	62					
D. I.	Časové rozlišení	63	561		561	804	
D. I. 1.	Náklady příštích období	64	561		561	804	
2.	Komplexní náklady příštích období	65					
3.	Příjmy příštích období	66					
	Kontrolní číslo (ř. 01 až 65)	999	126 163	-14 546	111 616	108 004	

Označ.	PASIVA	Číslo řádku	Stav v běžném účetním období	Stav v minulém účetním období
a	b	c	5	6
	PASIVA CELKEM	67	28 049	27 202
A.	Vlastní kapitál	68		
A. I.	Základní kapitál	69		
A. I. 1.	Základní kapitál	70		
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	71		
3.	Změny základního kapitálu	72		
A. II.	Kapitálové fondy	73		
A. II. 1.	Emissioní záloha	74		
2.	Ostatní kapitálové fondy	75		
3.	očíslovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	76		
4.	očíslovací rozdíly z přecenění při přeměnách	77		
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	78		
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	79		
2.	Statutární a ostatní fondy	80		
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	81		
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	82		
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	83		
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	84		
B.	Cizí zdroje	85	28 047	27 202
B. I.	Rezervy	86		
B. I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	87		
2.	Rezerva na účchody a podobné závazky	88		
3.	Rezerva na daň z příjmů	89		
4.	Ostatní rezervy	90		
B. II.	Dlouhodobé závazky	91	400	400
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	92		
2.	Závazky - ovládací a řídicí osoba	93		
3.	Závazky - podstatný vliv	94		
4.	Závazky ke společníkům, členům družstev a k účastníkům sdružení	95		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	96		
6.	Vydané dluhopisy	97		
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	98		
8.	Dohadné účty pasivní	99		
9.	Jiné závazky	100	400	400
10.	Odložený daňový závazek	101		
B. III.	Krátkodobé závazky	102	27 647	26 802
B. III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	103	6 616	5 116
2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám	104		
3.	Závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem	105		

Označ. a	PASIVA b	Číslo řádku c	Stav v běžném účetním období 5	Stav v minulém účetním období 6
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	106	18 815	19 178
5.	Závazky k zaměstnancům	107	713	630
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	108	308	330
7.	Státi - daňové závazky a dotace	109	529	263
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	110	419	1 026
9.	Vydané dluhopisy	111		
10.	Dohadné účty pasivní	112	137	259
11.	Jiné závazky	113	20	
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	114		
B. IV. 1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	115		
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	116		
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	117		
C. I.	Časové rozlišení	118	2	
C. I. 1.	Výdaje příštích období	119	2	
2.	Výnosy příštích období	120		
	Kontrolní číslo (součet ř. 65 až 119)	998	112 194	108 808

Pozn.:

Sestaveno dne: <i>27.3.2006</i>	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky <i>VEŘEJNÁ OBECNOSTNÍ SPOLEČNOST</i>	Předmět podnikání <i>DODAVKA A MONTÁŽ KLIMATIZACE STAVEB VÝROBA A PRODEJ KLIMATIZAČNÍCH VÝROBKŮ</i>

#UC060053, program firmy © MRP - Informatics, s.r.o., P.O.BOX 35, 763 15 Slušovice

Příloha k účetní uzávěrce za rok 2005 STAVOKLIMA v.o.s.

I. Obecné údaje o účetní jednotce

Název : STAVOKLIMA, v.o.s.
Sídlo : Horní 22
370 04 České Budějovice
Právní forma : veřejná obchodní společnost
IČO : 60 82 79 80

Rozhodující předmět činnosti : Montáž vzduchotechniky včetně dodávky.
Výroba, instalace a opravy elektrických strojů.

Datum vzniku : 1. ledna 1994
Společnost je zapsána v Obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Českých Budějovicích, oddíl A, vložka 2397

Společníci a jednatelé : Jiří Šimák, r.č. 480606/064
370 07 České Budějovice, J. Hůlky 19
Pavel Šimeček, r.č. 730421/1343
370 05 České Budějovice, Dubenská 11
Adolf Šimeček, r.č. 440123/128
370 06 České Budějovice, Dobrovodská 62

Počty zaměstnanců a osobní náklady	r. 2005	r. 2004
Průměrný počet zaměstnanců	43,6	33,3
Osobní náklady celkem	14126	12 204
z toho : Mzdy a zákl. sociál. poj. zaměst.	13240	11 368
Zákl. sociál. poj. společníků	628	628

+ 3 společníci

II. Informace o účetních metodách a obecných účetních zásadách

- 1) Účtování zásob se během měsíce provádí způsobem B. Po provedení měsíční uzávěrce jsou stavy zásob zúčtovány dle skladové evidence.
- 2) Způsob oceňování : Nakupované zásoby v pořizovací ceně včetně dopravy.
Zásoby vytvořené ve vlastní režii v hodnotě přímých nákladů, které zahrnují přímý materiál, subdodávky, a osobní náklady.
- 3) Účetní odpisy hmotného majetku jsou shodné s daňovými odpisy.
U majetku pořízeného po roce 2001 je použito rovnoměrné odpisování.
Do dlouhodobého hmotného majetku je zařazován majetek v ceně nad 20 tis. Kč.
Do dlouhodobého nehmotného majetku je zařazován majetek v ceně nad 60 tis. Kč
- 4) Pro přepočítání cizích měn na českou měnu je používán směnný kurs ČNB vyhlášený k prvnímu pracovnímu dni v měsíci po celý měsíc. Stavů cizích měn k 31.12.2005 jsou přepočítány kursem ČNB z 31.12.2005
- 5) Opravné položky jsou tvořeny pouze k nezaplaceným pohledávkám podle zákona 593/1992 Sb. v platném znění. Rezervy tvořeny nejsou.

Stavoklima, v.o.s.
Horní 22, 370 04 České Budějovice
DIČ : CZ60827980

Společníci v.o.s.

Příloha k PŘÍZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMU ZA ROK 2005

Výsledek hospodaření STAVOKLIMA, v.o.s. za rok 2005

Účetní výsledek společnosti		6 453 666 Kč
Položky zvyšující účetní výsledek dle § 23		
ú. 513	Náklady na reprezentaci	93 399 Kč
ú. 528	Ostatní sociální náklady	35 755 Kč
ú. 543	Dary	60 000 Kč
ú. 545	Pokuty a penále	1 222 Kč
ú. 5469	Odpis pohledávky - účetní	9 374 Kč
ú. 5489	Ostatní provozní náklady	26 679 Kč
ú. 559	Tvorba opravných položek	31 416 Kč
ú. 559	Zrušení opravných položek	-62 802 Kč
Celkem položky zvyšující účetní výsledek		195 043 Kč
Základ daně společnosti		6 648 709 Kč
z toho		
Příjmy z podnikání § 7		6 645 296 Kč
Příjmy z kapitálového majetku § 8		3 413 Kč

ROZDĚLENÍ ZÁKLADU DANĚ NA SPOLEČNÍKY

	Příjmy Kč § 7	Příjmy Kč § 8	Celkem Kč
Šimák Jiří	2 215 099 Kč	1 138 Kč	2 216 237 Kč
Šimeček Adolf	2 215 099 Kč	1 138 Kč	2 216 237 Kč
Šimeček Pavel	2 215 099 Kč	1 138 Kč	2 216 237 Kč
CELKEM v.o.s.	6 645 297 Kč	3 414 Kč	6 648 711 Kč

ROZDĚLENÍ ODPOČÍTELNÝCH POLOŽEK A DAŇOVÝCH SLEV NA SPOLEČNÍKY

Odpočítatelné položky Kč	
§ 15 odst 1, dary	
Šimák Jiří	20 000 Kč
Šimeček Adolf	20 000 Kč
Šimeček Pavel	20 000 Kč
CELKEM v.o.s.	60 000 Kč

